

Milijardo in pol lahko prihrani tekstilna industrija Slovenije samo pri surovinah

Odkriti napake v poslovanju naših podjetij in pri tem tudi najti možnosti za boljše delo, za varčevanje z materialom in delovno silo, skratka odkrivati rezerve za znižanje proizvodnih stroškov — to je ena izmed najvažnejših nalog sedanje diskusije o družbenem planu in o novih kalkulacijah na podlagi tega plana. Ko so v naši tekstilni industriji delali prve kalkulacije na podlagi novih ekonomskih cen in stopenj družbenega plana, so mnogi zatrjevali, češ da ne bo šlo, da je treba znižati stopnje akumulacije ali pa cene surovinam in pogonskemu materialu. V splošnem je šla diskusija na terenu sprva preveč v primerjanje stopenj med posameznimi panogami, podjetij in republikami, namesto da bi iskala možnosti za znižanje stroškov. Ponekod so finančni in tehnični strokovnjaki, knjigovodje in kalkulanti v svoje kalkulacije vnasali rezerve za vsak slučaj namesto da bi odkrivali rezerve, ki jih imajo v odvečni delovni sili ali v previsoki potrošnji materiala.

Razprava se je kmalu prenesla na delavske upravne odbore, delavske svete in kolektive, sledile so konference, ponovne kalkulacije, naпослед pa je ob pravilnejšem razumevanju nalog, ki izvirajo iz družbenega plana, začelo pridirati spoznanje, da je rešitev v temeljiti reviziji normativov potrošnje materiala in delovne sile, ki so v mnogih primerih zelo ohlapni in predstavljajo v naši tekstilni industriji precejšnje rezerve. Ponovno preračunavanje je pokazalo, da so ponekod previsoko kalkulirani materialni stroški, druge rezijski. Tako so kmalu ugotovili, kje je mogoče z boljšim gospodarstvom in boljše organizacijo dela prihraniti stroške.

Pri tem so kolektivi, njihovi delavski sveti in upravni odbori pokazali mnogo razumevanja, zlasti ko so spoznali, kako se neracionalno izkoriščanje delovne sile in zaposelitev odvečnega števila delavcev in uslužbencev v novih pogojih družbenega plana hudo mačuje pri akumulaciji, ki jo je treba vplačevati, kajti na vsak dinar plačnega fonda se računava večkratni znesek za akumulacijo in fonde. Prav ta povezava med plačnim fondom in akumulacijo sili podjetja k temu, da pametno gospodarijo s svojim plačnim fondom. V diskusiji pa se je tudi pokazalo, kako veliki prihranki so mogoči posebno pri surovinah.

Danes je položaj tak, da se kalkulacije tekstilne industrije že močno pričujejo družbenemu planu, kar je velikega pomena za ves naš družbeni plan, saj predstavlja tekstilna industrija v Sloveniji po vrednosti drugo proizvodno 38% celotne slovenske industrije, v merilu Jugoslavije pa 8,3%. Iz te ugotovitve sledi velika odgovornost tekstilnih podjetij za izpolnitev nalog družbenega plana. To odgovornost se stopnjuje okoliščini, da mora tekstilna industrija ustvariti sorazmerno največ akumulacije. Pobuda za temeljito revizijo stroškov in normativov je prišla tako od podjetij kakor tudi od upravnega odbora Višjega gospodarskega združenja tekstilne industrije. O tem je bila na podlagi sklepov višjega gospodarskega združenja v sredo na glavni direktorji tekstilne industrije Slovenije konferenca vseh direktorjev tekstilnih podjetij Slovenije.

Od celotne vrednosti bruto proizvoda, ki znaša po družbenem planu za tekstilno industrijo Slovenije 76 milijard din, odpade na surovine skoraj 39 milijard in na plačni fond okrog 1,4 milijarde; na ta plačni fond pa mora tekstilna industrija Slovenije plačati po družbenem planu 1875% akumulacije. Ze bežen pogled na strukturo cene nam pokaže, kateremu elementu strukture cene je treba v borbi za znižanje stroškov posvetiti največ pozornosti.

Surovine predstavljajo torej v tekstilni industriji Slovenije vrednosti 50 milijard ali 65,5% lastne cene. Če v proizvodnji prihranimo samo 1% surovin, nam to da že pol milijarde, pri prihranku 3%, ki ga lahko dosežemo, pa znaša razlika že poldrugo milijardo din. Zato je prva naloga naše tekstilne industrije varčevati s surovinami od začetka do konca proizvodnega procesa. Po sklepih upravnega odbora Združenja bodo tekstilna podjetja temeljito revidirala vse normative porabe materiala, in sicer v tem sodelovanju gospodarskega in tehničnega kadra v tovarnah.

Naša industrija izdeluje pretežke polne tiskane tkanine. Prihranila bo surovine, če bo izdelovala lažje, kvalitetnejše blago, ki se bolje prodaja. Tudi svileni podloga je v večini prim-

rov pretežka. Vse to so še ostanki prejšnjega administrativnega planiranja proizvodnje.

Nadalje se opaža, da izdelujejo tekstilna podjetja težjo prejo in težjo tkanino, kakor je določeno v normativih, kar podražuje proizvodnjo in gre hkrati na škodo kvalitete. Teža tkanin je v mnogih primerih za 4 do 6% večja od deklarirane teže, ker v proizvodnem procesu ni zadosti kontrole glede teže preje ali pa širine tkanin. Največje razlike nastanejo zaradi nekontroliranih številke preje, ki se uporablja. Druga važna naloga v tej zvezi je dobro sortiranje krp.

Kalkulacije predlinc kažejo, da se normativi v posameznih podjetjih precej razlikujejo. Najnižje stroške surovin ima litjska predlinc. Če bi se ostale predlince približale litjski, bi lahko znižali stroške pri bombažu za 2 ali 3%. Razlike so tudi med posameznimi predlincami za volno. Tkalnice bodo morale posvetiti posebno pozornost pripravljalcem, kjer se pripravljajo material za tkanje. Tu tiči glavni vzrok za večje odpadke v naslednjih fazah predelave. V celoti lahko rečemo, da ne bo poseben problem znižati porabo surovin v slovenski tekstilni industriji za 3%, ob večjem naporu pa tudi za več kakor 3%. To pa pomeni kakor rečeno prihranek poldrugo milijarde din. S tem vprašanjem se bodo morali ukvarjati kolektivi vseh podjetij, zlasti pa delavski sveti, upravni odbori in tehnična vodstva.

Drug pomemben vir prihrankov pa je delovna sila. V pogojih novega gospodarskega sistema ne smemo ločeno gledati na plačni fond, ne da bi hkrati upoštevali akumulacijo, ki se računava po predpisani stopnji od plačnega fonda. Podjetja se ne smejo postaviti na stališča: en delavec ali uslužbenec več ali manj. Res je, da stane podjetje en delavec povprečno le 80.000 na leto; če pa upoštevamo še akumulacijo, ki jo je treba plačati na to plačo, stane tak delavec podjetju v tekstilni stroki povprečno 1.250.000 din.

V dosedanjih kalkulacijah plačni fond povečini ni bil predmet temeljite analize. Zato so med podjetji v tem oziru precejšnje razlike. Po znesku, ki odpade na plače pri vsakem kilogramu bombažne preje izkazuje najnižje številke predlince v Litiji in Industrija bombažnih izdelkov v Kranju, najvišje pa so prihranili za svoje sedanje govorje. V skladu z obtožnico, ki skuša prikazati garibalduc kot največje sovražnike domovine, ker so sodelovali z jugoslovanskimi partizani, in v skladu s splošno protijugoslovansko gonjo v Italiji, kateri vrhuncem je prav proces v Lucii, tudi zastopniki civilne stranke kot predstavniki najprejavnih italijanskih krogov v svojih govorih uporabljajo znane irendentične krilatice. Odvetnik Gallii, ki je prišel prvi na ordo, se je na vse načine trudil, da bi ozopovec prikazal kot edine branilce italijanske zemlje v omih dneh, »ko je grozil naši deželi val mrličnega pustošenja slovenskega imperializma. Za furlanske partizane iz divizije Garibaldi-Natisone pa je dejal, da

Normativne delovne sile bodo morala mnoga podjetja temeljito revidirati in zmanjšati zlasti za rezijsko delovno silo. Tudi stroškom za amortizacijo (za velika in mala popravila) podjetja niso posvetila potrebne pozornosti, da bi jih pravilno v kalkulkacijo. Ponekod je kalkulacija previsoka, drugod pa prenizka.

Če bodo tekstilna podjetja izvedla vse te naloge in revidirala svoje normative za material in delovno silo bo tekstilna industrija Slovenije lahko v celoti izpolnila svojo nalogo po družbenem planu; široki potrošnji bo dala kakovostne izdelke, skupnosti pa predpisano stopnjo za akumulacijo in fonde.

V solarni Kreka bodo letos pridobili 9000 ton več soli

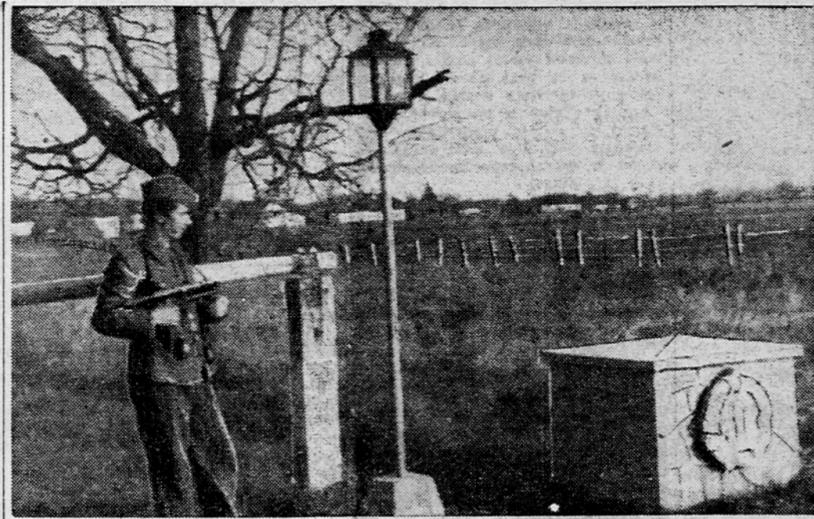
Letošnji družbeni plan določa 100% izkoriščanje v solarni Kreki, kjer bodo letos pridobili 84.000 ton soli, ali 9.000 ton več kakor lani. To povečanje proizvodnje bodo dosegli zaradi razširitve nekaterih obratov.

Da bi bila proizvodnja v solarni Kreki čim rentabilnejša, je njen delavski svet nedavno razpravljal o ukrepih, ki jih bo treba izvesti. Opuščali bodo nekatere nerentabilne obrate: mizarško delavnico in žago. Vsa potrebna dela te vrste bodo za solarno opravljala druga podjetja. Na ta način so znatno zmanjšali plačni fond in s tem tudi stopnjo akumulacije, ki znaša 400 odstotkov na fond plač. Ponovno bodo analizirali tudi potrošnjo raznega materiala in znižali normativne surovine. Ugotovili so tudi, da nekatera delovna mesta kljub mnogim pregledom še vedno niso pravilno zasadena, kar podražuje stroške proizvodnje. V. B.

Sredi februarja bo začela obratovati nova tovarna šamotnih izdelkov v Arandjelovcu

Med ključne objekte, ki nam bodo letos dali prve izdelke, spada tudi nova tovarna šamota v Arandjelovcu. Minule dni so v tej tovarni montirali zadnje naprave. Z redno proizvodnjo bodo začeli sredi februarja. Posamezne obrate so že preiskovali. Nova tovarna v Arandjelovcu je trenutno največja tovarna šamotnih izdelkov v naši državi. Tovarna spada v kombinat Orašac; vanj sta vključeni še dve tovarni šamotnih izdelkov v Mladenovcu in Partizanima, tovarna keramičnih izdelkov v Mladenovcu in tovarna elektropogelana v Arandjelovcu, ki jo še grade.

Stari tovarni šamotnih izdelkov v Mladenovcu in Partizanima bi le težko izdržali konkurenco z novo moderno tovarno. Zaradi tega je delavski svet odločil, da bosta ti dve tovarni izdelovali v večjem obsegu opeko specialni obliki, pri katerih pride v poštev zlasti ročno delo, nova tovarna v Arandjelovcu pa bo izdelala šamotno opeko enostavnejših oblik. Tako se bo to tovarne med seboj dopolnjevale, tako da bodo imeli delavci vseh treh tovarn približno enake možnosti za zaslužek.

Pri Hodošu so madžarski informbirojeci ubili našega graničarja

Mlino ni niti teden dni, odkar so madžarski informbirojeci pri Subotici hudo ranili našega graničarja Alila Mališevskega, že so zagreli še večje izzivanje in še hušji zločin nad jugoslovanskim graničarjem. V nedeljo 27. januarja je bil pri Hodošu ubit ob zločinskih napadalcem naš graničar Bogoljub Spasojevič. — V torek so truplo padlega graničarja prepeljali v Murško Soboto. Zadnje slovo od Bogoljuba Spasojeviča se je sprejelo v veliko manifestacijo proti vedno večjim izzivanjem in zločinom madžarskih informbirojev. Ob tej priložnosti so prebivalci Murške Sobote odposlali protestno brzojavko zunanjemu ministru Edvardu Kardelju, v kateri zahtevajo, naj naša vlada ukrene odločne ukrepe proti vedno novim in vse večjim izzivanjem ter zločinom moskovskih satelitov. — Iz Murške Sobote so odpeljali truplo ubitega graničarja Bogoljuba Spasojeviča v njegov domači kraj, kjer ga bodo pokopali.

S PROCESA PROTI PARTIZANOM V LUCII

Z blatenjem Jugoslavije in njene vojske oprati svoje lastne grehe

Pred tednom dni se je zopet začela razprava proti furlanskim partizanom v Lucii, katero so sredi decembra po končanem zaslišanju prič prekinili. Sedaj so na vrsti zastopniki civilne stranke, za njimi pa bo govoril — menda nepretrgoma 6 dni — državni pravdnik.

Ze pri zaslišanju prič se zastopniki civilne stranke niso mogli vzdržati zločinskih izpadov proti obtožencem, predvsem pa proti Jugoslaviji ter so večkrat povzročili nerede v sodni dvorani. Glavno zalogo protijugoslovanskih obrekovanj pa so prihranili za svoje sedanje govorje. V skladu z obtožnico, ki skuša prikazati garibalduc kot največje sovražnike domovine, ker so sodelovali z jugoslovanskimi partizani, in v skladu s splošno protijugoslovansko gonjo v Italiji, kateri vrhuncem je prav proces v Lucii, tudi zastopniki civilne stranke kot predstavniki najprejavnih italijanskih krogov v svojih govorih uporabljajo znane irendentične krilatice. Odvetnik Gallii, ki je prišel prvi na ordo, se je na vse načine trudil, da bi ozopovec prikazal kot edine branilce italijanske zemlje v omih dneh, »ko je grozil naši deželi val mrličnega pustošenja slovenskega imperializma. Za furlanske partizane iz divizije Garibaldi-Natisone pa je dejal, da

so »z vsemi silami podpirali slovenski sovinitizem, ta fanatični nacionalistični duh, nasičen z zahtevami po italijanski ozemljih. Kakšna so italijanska ozemlja, katere naj bi bili mi zahtevali, je povedal njegov kolega odvetnik Silvani, ki je v svojem govoru večkrat omenil Benetico (Benetko Slovenijo), italijansko področje, kateremu so Slovenci dali ime.

Silvani je šel v svojem govoru še dalje od Gallii in je odgovornost za dogodebe v Portčinju v glavnem zvalil na devet obtožencev, o katerih je dejal, »da so nalašč za to akcijo prišli z onstran Soče, pod vodstvom Maria Tofanina-Giacca. Te obtožence je označil za »ljudi, ki so bili onstran Soče v krvoločnem slovenskem okolju znani kot politično zanesljivi in odločni.

Po vsem tem, kar danes čitamo v italijanskih časopisih, po raznih irendentičnih govorih in interpelacijah v italijanskem parlamentu, po slovesnostih, ki jih v Italiji prirejajo vojaškim edincem, ki so morile in požigale po naši državi, se takim trditvam odvetnikov v Lucii ni mogoče niti čuditi. Popolnoma očitno je, da bo hočjo z obtožbami proti nam, ki smo se morali braniti pred njihovim napadom, okupacijo in pustošenjem, oprati krivdo za svoje lastne grehe.

Nobena konferenca ni bila bolj svobodna

Pariz, 30. jan. Alfred Rosmaire, ki se je udeležil lanskega mirovnega kongresa v Zagrebu, je v decembrski številki revije »La Revolution proletarienne« objavil članek »Mir v Zagrebu«. V članku poudarja, da nikdar nobena konferenca ni bila bolj svobodna in bolj gospodar svojega dnevnega reda kakor zagrebška. V začetku je bilo znano le to, da se bo govorilo o miru in o mednarodnem sodelovanju.

Ko pisec omenja razne govornike in njihova nasprotujoča si stališča, se posebej zaustavi pri govoru našega delegata, predsednika jugoslovanskega odbora za obrambo miru Josipa Vidmarja, ki je — tako pravi — v svojem govoru dal močno osnovo za nadaljnje razpravljanje. Ta govor, ki je bil pomemben po svoji vsebini, je bil prav tako pomemben tudi po obliki, ker je bil napisan v enostavnem jeziku ter je obsegal jasne formulacije brez goljufivih videzov in slepomiselnja. Predstavljal je pomemben moment na zborovanju, ker je delo zborovanja vskladil z obstoječo stvarnostjo ter dal vse potrebne elemente za plodno razpravljanje.

Ob zaključku svojih razmišljanj o mirovnem zborovanju v Zagrebu Rosmaire ugotavlja, da je bilo zborovanje dobro pripravljeno in njegovo delo resno. Treba je predvsem poudariti, da je bilo to mirovno zborovanje, zborovanje pravih in ne kamufiliranih stalinskih pacifistov, katere so pričeli razkrinkavati šele tedaj, ko je bilo že prepozno. Zborovanje je bilo pomembno tudi zaradi popolnoma svobodnega razpravljanja ter izvršenih priprav za stalnost mirovne akcije in za pripravljanje novega kongresa.

V drugem delu svojega članka Rosmaire opisuje vtise o Zagrebu in življenju v Jugoslaviji, kolikor ga je mogel spoznati v kongresnih dneh. Poleg življenja po zagrebških ulicah in kavarnah omenja predvsem čitalnice in se čudi velikemu zanimanju za čitanje časopisov in revij. Omenja razgovore, ki jih je imel s predstav-

»La Revolution proletarienne« o zagrebškem mirovnem kongresu

niki hrvatskih sindikatov ter pravi, da bi bil že čas, da bi prenehalo nezaupanje drugih sindikalnih organizacij po svetu do jugoslovanske sindikalne organizacije, kajti jasno je, da je v deželi, kjer je odpravljen kapitalistični sistem, položaj sindikalne organizacije popolnoma drugačen kakor v kapitalističnih deželah.

Opisovanje svojih vtisov o Jugoslaviji zaključuje Rosmaire z ugotovitvijo, da sedaj ni čas za neusmiljeno kritiziranje jugoslovanske politične ureditve — kakor to nekateri delajo — temveč ji je nasprotno treba dati vse priznanje.

Egipt popušča?

Kairo, 30. jan. Ministrski predsednik Ali Maher paša je danes sprejel veleposlanike ZDA, Velike Britanije, Francije in Turčije. Po sprejemu je izjavil britanski veleposlanik Stevenson, da je bil njegov obisk vljudnostnega značaja in da je bil skupni sprejem štirih veleposlanikov naključje. Javljajo, da je Stevenson razpravljal z ministrskim predsednikom o posledicah nedavnih nemirov v Kairu. Pozneje je bil Stevenson sprejet pri kralju Faruku, Ali Maher paša je sprejel tudi zastopnike Britanske letalske družbe, ki jim je podal zagotovilo, da bo britanski letalski promet skozi Egipt v kratkem obnovljen.

Angleškim novinarjem je podal Ali Maher paša izjavo, v kateri pravi, da je pripravljen na obnovitev pogajanj v Veliki Britaniji, če bi ta pogajanja obetala uspeh. Ne namerava pretrgati diplomatskih odnosov z Veliko Britanijo. Pripravljen je tudi na pogajanja o ustanovitvi skupnega vojaškega poveljstva za Srednji Vzhod v okviru OZN.

S Cipra so bila poslana v področje Sueškega prekopa nova ojačenja britanske vojske.

Tako je stal grančar Bogoljub Spasojevič na straži ob meji v bližini vasi Hodoš. — V ozadju madžarska vas, v kateri je polno madžarskih vojakov in ruskih oficirjev, ter je lepo vidna na silki za žično pregrado. V nedeljo pa so ga tu v bližini ubili informbirojski zločinci.

Zadnje vesti

- PanMun Jom, 30. jan. Pri današnjih pogajanjih za premirje je kitajsko-severnokorejska delegacija v nekaterih točkah popustila zavezniskim zahtevam. Tako je pristala, da bi se smelo mesečno izmenjati po sklenitvi premirja na vsaki strani po 25.000 vojakov. Doslej je pristajala samo na izmenjavo 5000 vojakov.
- Washington, 30. jan. Zunanji minister Acheson je izjavil na tiskovni konferenci, da pozdravlja odločitev kralja Faruka o spremembi egiptovske vlade, kakor tudi voljo nove vlade, da vzdrži red v Egiptu.
- Pariz, 30. jan. (AFP). Izraelski stalni predstavnik v OZN Aubry Eban je obvestil predsednika Varnostnega sveta, da Izrael zahteva sklicanje Varnostnega sveta, ki naj bi proučil nekatere grozilne izjave proti Izraelu... Sirski delegat je dal 22. januarja v posebnem političnem odboru izjavo, v kateri je opozarjal Izrael na svihar, ki ga bo do temeljev uničil. Sirski delegat je pripomnil, uda nestrpno čaka dan, ko bo Izrael uničen in izključen iz OZN.
- Eban pripominja, da bo ta izjava sirskega delegata stavljena v uradno pritožbo, ki jo bo Izrael vložil pri mešani komisiji za pomiritev v Palestini.
- Tunis, 30. jan. (United Press). Francoski generalni rezident v Tunisu Hauteclouque je stavil danes predsedniku tuniziske vlade Muhamedu Seniku nove predloge za obnovitev francosko-tuniziskih pogajanj.
- Nemiri v Tuniziji so trajali približno 15 dni, zadnje dni pa je bilo razmeroma mirno.
- Lisbona, 30. jan. (United Press). Portugalski parlament je danes soglasno potrdil sprejetje Grčije in Turčije v severnoatlantski pakt.
- Washington, 30. jan. Republikanski senator Taft je sprejel kandidacijo za predsednika ZDA kot protikandidat generala Eisenhowerja v državi New Hampshire.

Maršal Čojlbasan umrl v Moskvi

Moskva, 30. januarja. (Un. Pr.) V Moskvi je bilo večerj uradno objavljeno, da je v neki tamkajšnji bolnišnici po neuspešni operaciji raka umrl predsednik mongolske vlade, maršal Čojlbasan.

Churchillov govor v parlamentu

London, 30. jan. V Spodnji zbornici je podal ministrski predsednik Churchill kratko izjavo o svojem potovanju v Ameriko in o svetovnem političnem položaju. Dejal je, da je hotel o teh stvareh govoriti šele v zunanji politični razpravi prihodnjega teden, da pa podaja izjavo še sedaj, ker je njegov govor v američkem kongresu povzročil ponekod vznemirjenje in napačna tolmačenja. Odsel je v ZDA zato, ker meni, da mora med vlado Velike Britanije in vlado ZDA obstajati popolno razumevanje. Britanska vlada in ljudstvo pozdravljata in podpira akcijo ZDA proti sovjetski napadalnosti. Glede imenovanja ameriškega admirala Mac Cormicka za vrhovnega poveljnika Atlantskega pakta v severnem Atlantiku, je še vedno mnenja, da to imenovanje ni bilo potrebno. Bil pa je postavljen pred gotovo dejstvo, ker je spoznal, da je treba imenovanja sklenila že prejšnja laboristična vlada. V teku razgovorov v Washingtonu je dosegel nekatere spremembe v določitvi območja tega poveljstva. Te spremembe bodo omogočale večjo prožnost in boljše sodelovanje med vojnima mornaricama ZDA in Velike Britanije. Glede Koreje so se že pred njegovim potovanjem v ZDA pojavila vprašanja, kaj bi se zgodilo, če premirje v Koreji ne bi bilo sklenjeno, če bi ga Kitajci in Severni Korejci pozneje prekršili ali pa pričeli z novim napadom na Indokino, ali Malajo. Nedvomno je, da bi v takem primeru nastal zelo resen položaj. O tem so vlade razpravljale že pred odhodom v ZDA. V Washingtonu ni prevzel v imenu britanske vlade nobenih določenih obveznosti za tak primer. V američkem kongresu je izjavil, da bi bil odgovor zaveznikov v takem primeru hiter, odločen in učinkovit. V tej izjavi pa niso vsebovane nobene nove odločitve. Sovražniku je prepričano, da sklepa kaj pomenijo.

Ce bosta Velika Britanija in ZDA sodelovali, se bo zmanjšala možnost kršitve premirja v Koreji. Glede uporabe Cangkajskih nacionalističnih čet proti Kitajski, niso bili sprejeti nobeni sklepi. V Aziji je še vedno vezanih 26 zaveznikovih divizij, čeprav je težiče svetovnega političnega položaja slejkoprej v Evropi. Na Srednjem vzhodu bi bila mirna rešitev

vseh vprašanj možna, tem bolj, čim ožje bi bilo sodelovanje med Veliko Britanijo in ZDA. Toda v Washingtonu ni ponudil nobene kupčije, da bi Velika Britanija prevzela obveznosti na Daljnem vzhodu. ZDA pa zato protiobveznosti na Srednjem vzhodu. Kakor je že izjavil pred kongresom, Velika Britanija ne more sama nositi bremena obrambe Sueškega prekopa. Treba bi bilo to breme razdeliti tudi na druge države. Najprimernejša oblika bi bila verjetno predlog zahodnih veselih in Turčije o ustanovitvi obrambnega pakta Srednjega vzhoda.

V odgovorih na vprašanja je izjavil zunanji minister Eden, da sta se vladi ZDA in Velike Britanije sporazumeli, da bosta zavzeli ločna stališča o odnosih Japonske do LR Kitajske in Cangkajske vlade. Parlament bo imel priložnost razpravljati o morebitnem sprejetju Zahodne Nemčije v Atlantski pakt.

Spodnja zbornica je nato pričela s razpravo o finančni politiki v zvezi z večerajšnjim ekspozejem finančnega ministra. Opozicija je predložila predlog, ki obsoja vladino politiko glede socialnega zavarovanja in solstva ter predlaga nezaupnico vladi. Kot prvi je govoril bivši finančni minister Gaitskell. Očital je vladi, da ni izpolnila obljub, ki jih je dala v volilni borbi. Razprava se nadaljuje.

VPRAŠANJE GRŠKIH OTROK pred posebnim političnim odborom OZN

Pariz, 30. jan. Posebni politični odbor OZN je zaključil razpravo o vprašanju vrnitve grških otrok. S 44 proti 0 glasovi (5 držav sovjetskega bloka se je glasovanja vzdrazilo) je bil sprejet predlog Dominikanske republike, da se priporoči takojšnja vrnitev grških otrok, da se podvzamejo v tem smislu vsi ukrepi in da Rdeči križ nadzoruje vrnitev. V razpravi je izjavil grški delegat, da doslej razen Ju. goslarjeve nobena država ni vrnila grških otrok.

Glavni politični odbor je dovršil svoj program in bo samo še jutri skupno s socialnim in gospodarskim odborom razpravljalo o položaju Koreje. Varnostni svet je odobril ustanovi-

tev nove razorožitvene komisije OZN in potrdil razpust dosežanih komisij za klasično orožje in za atomsko orožje. Nato je pričel Varnostni svet razpravo o kašmirskem vprašanju. Pakistanski zunanji minister Zafrullah Kan je izjavil, da so nerazrešene sovjetske obdolžitve, da bi ZDA in Velika Britanija skušala ustanoviti vojaška oporišča v Kašmiru.

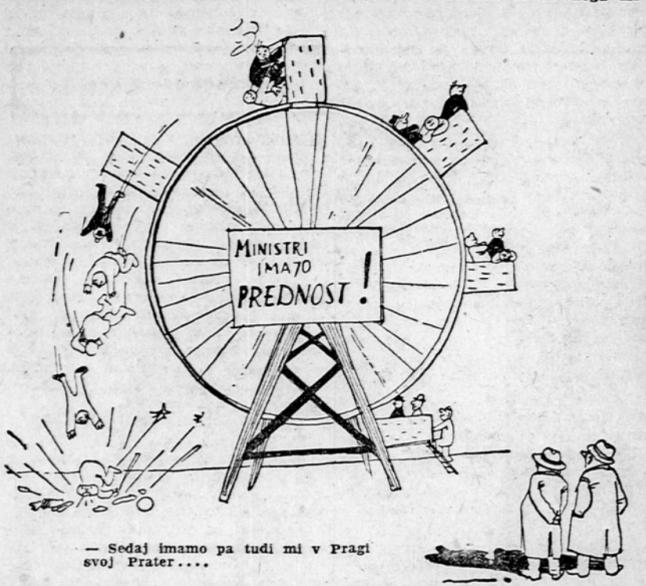
VREME

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE
Napoved za četrtek: Po jutranji megli v kotlinah sončno z menjajočo oblačnostjo. Temperatura ponoči do -14°C, podnevi 6°C.

Kdor drugim jamo koplje ...

Več je značilnosti, ki so skupne vsem informirskim državam Vzhodne Evrope, ki pa po nekem tujnem redu, katerega določajo v Moskvi, prihajajo v zadnjih dneh

niko Kopaldo. General Hruška je bil glavna osebnost februarskega sprejema 1. 1948. Toda letos 14. januarja je praski radio sporočil kratko vest, da je bil namestnik obrambnega mi-

najbolj do izraza na Češkoslovaškem. Gre namreč za mišljenje v paritiji. V armadi, v gospodarstvu in v državnem aparatu, ki se kaže v najrazličnejših vrstah likvidacij posameznih ljudi, pa naj si bodo to aretacije, prisiljevanje k nprostovoljnemu ostankam, pozivi diplomatov, naj se vrnejo v Prago, premeščanje funkcionarjev na nižje položaje in podobno.

nistra general Hruška — aretiran, brez vsakega drugega pojasnila. Gustav Baroš je bil namestnik generalnega sekretarja KP CSR in leta 1948. je v imenu češkoslovaške partije čelo podpisal znano resolucijo Informbiroja proti Jugoslaviji. Obenem je bil Baroš tudi glavni in odgovorni urednik »Tvorbe teoretične-glasila češke partije.

- 14. januarja: general Hruška;
  - 15. januarja: Gustav Baroš;
  - 16. januarja: veleposlanik v Moskvi Kreibich;
  - 23. januarja: Ladislav Kopriva;
  - 27. januarja: Ludvik Frejko
- General Hruška je 1. 1945. prišel na Češkoslovaško kot podoficer sovjetske vojske. Takoj je postal polkovnik, čez nekaj časa pa divizijski general in namestnik ministra za obrambo. Kot tak je dal zapreti generala Retina. Vesetega in poveljnika praške milice Pavla, kakor tudi sorodnika aretirane Svermove polkov.

Kreibich je bil od 1. 1950. veleposlanik v Moskvi. 12. januarja so ga pozvali, naj se vrne v Prago, kjer je bil aretiran. Če bi slučajno ne bil v Moskvi, bi Kreibich bržkone izbral pot svojih kolegov, ki so bili v diplomatski službi v zahodnih državah. Baroš in Kreibich sta bila po aretaciji Slingove, Slanskega in Gemindra edina žida med vodilnimi partij. skimi funkcionarji. Značilno pa je, da je predsednik češkoslovaške vlade Zapotocki, pred kratkim napadel židovske kapitaliste in »buržoazni židovski nacionalizem«, kar je dalo slutiti, da je v vrstah češke partije zavel antisemitski veter.

Ismailija bo spet izročena egiptovski policiji

ZDA so še vedno za predlog štirih držav o ustanovitvi poveljstva za Srednji vzhod ob sodelovanju Egipta

Washington, 30. jan. (Reuter). Predstavnik zunanjega ministrstva Mc Dermott je izjavil, da bo zunanje ministrstvo vedno pripravljeno proučiti vprašanje posredovanja, če bi egiptovska vlada to konkretno predlagala.

v boju 2. januarja, bodo danes izpuščeni se bodo ponovno vrnil v službo. Iz istih virov se je zvedelo, da bodo 150 pomožnih policistov, ki so bili upjeti pri Tel el Keburu, v prihodnjih dneh izpuščeni v skupinah.

Ameriško zunanje ministrstvo še vedno misli, da je predlog štirih držav, s katerim se predlaga ustanovitev poveljstva za Srednji vzhod, pri katerem bi sodeloval tudi Egipt, najboljša osnova za rešitev angloegiptovskega spora. Novi predsednik vlade Ali Maher paša je obiskal včeraj bivšega predsednika vlade Nahasa pašo. Po mnenju dobro poučenih krogov sta razpravljala o možnosti, da se poveča nova vlada ob udeležbi več strank.

Po sporazumu, ki je bil včeraj popolnoma sklenjen med poveljnikom prve pehotne divizije generalom Matulom in viceguvernerjem mesta Ismailije, bo Ismailija spet izročena egiptovski policiji. Regularni policisti, ki so bili ujeti

Zahteve tuniških strank

Pariz, 30. jan. (AFP). V palači Chailot je bila razdeljena deklaracija severnoafriških strank, ki zahtevajo takojšnjo odpravo vseh vrst represalij v Tuniziji, izpustitev Habiba Burgibe ter vseh ostalih zapornikov in deportirancev, priznanje suverenosti in neodvisnosti tuniškega ljudstva in neposredno intervencijo OZN, da se izvede Ustanovna listina kot činitelj miru in varnosti v Severni Afriki.

Bevan za podaljšanje oborožitenega programa

London, 30. jan. (Reuter) Vodja levega krila parlamentarne skupine laburistične stranke Aneurin Bevan je pozval svoje pristaje, naj nastopijo proti novim varčevalnim ukrepom in v zvezi s tem postavijo vprašanje zaupnice Churchillovi vladi. Pripomnil je, da bi lahko odpravili mnogo omejitev, če bi triletni oborožitveni program podaljšali na 4 do 5 let.

S FILMSKEGA PLATNA

Lady Hamilton in admiral Nelson

Ljubezenske zgodbe zgodovinsko pomembnih ljudi so že od nekdaj navdihovale književne ustvarjalce in jim dajale skoraj neizčrpno, sila uporabno snov. Če le bežno pogledamo v zakladnico svetovne literature, se lahko prepričamo, da je v njej nešteto del, ki na bolj ali manj umetniški način zajemajo iz ljubezenskih doživljenj zgodovinskih oseb. Tudi film ni mogel prezreti snovim, ki daje tako velike možnosti scenaristom in režiserjem, saj omogoča ne samo bogato obdelavo osnovne ljubezenske zgodbe, marveč tudi prikazovanje zgodovinskega okolja in zgodovinskih dogodkov, ob katerih je potekala romantična zgodba. Posebno angleški film se zelo rad ukvarja s tematiko, ki je kakor koli povezana z angleško zgodovino. Eden takih filmov, ki poskušajo obenem z osrednjo zgodbo obuditi vzorec in tradicije angleškega naroda, je tudi film o lady Hamilton, ali bolje rečeno, film o veliki ljubezni angleškega narodnega junaka admirala Nelsona do lady Emme Hamilton. Le da je film, ki ga te dni gle-

damo v Ljubljani, nastal leta 1940, torej že pred dvanajstimi leti. -Ozrmo se za hip v dobo, ki je v njej vzplamela ljubeznega velikega angleškega pomorca in vojskovodje! To je bila doba ob zatonu osemnajstega stoletja, ko je fevdalnomonarhistično Evropo pretresala francoska revolucija in so njena gesla močno odmevala v zatiranih množicah evropskih narodov. Na njenih sadovih se je povzpela mladi general Napoleon Bonaparte, ki je prav kmalu s celov vrsto vojna hotel uveljaviti trgovskoindustrijsko in vojaško-politično hegemonijo Francije v Evropi. Poglavitni nasprotnik francoske revolucije, pozneje pa Napoleonomih hegemonističnih stremeljenj, je bila konservativna Anglija, ki je v industrijskem pogledu Francijo močno presegala ter je zaradi svojega izrednega otoškega položaja in moči na morju uspešno kljubovala Napoleonovim načrtom. Bonaparte je na svojem pohodu v Egipt, ki naj bi postal francoska kolonija in ovira za britanske vezi z Indijo, spomladaj leta 1798 sicer zavzel otok Malto, najbolj utrijeto pomorsko oporišče tistih ča-

Perzija bo znižala ceno petroleju

Teheran, 30. jan. (AFP). Perzijska vlada je sklenila znižati ceno petroleju za 50%. Ker ni znano stanje pogajanj z Mednarodno banko, je težko reči, ali ta sklep napoveduje, da je perzijska vlada sklenila delati za svoj lastni račun, češ, da ta sklep ne nasprotuje morebitnemu sporazumu z Mednarodno banko. V vsakem primeru pa je videti, da perzijska vlada želi znižanjem cene na trgovskem področju odstraniti zapreke, ki jih je postavila Velika Britanija glede izvoza perzijskega petroleja.

Po uradnem sporočilu teheranskega radia je perzijska vlada odobrila več klirinskih sporazumov z drugimi državami. Po izjavi predstavnika perzijskega veleposlanstva v Londonu se to sporočilo nanaša na kompenzacijske posle z Belgijo, Holandijo, Italijo in Madžarsko.

Ludvik Frejka je bil glavni gospodarstvenik predsednika CSR Klementa Gottwalda, pred nekaj dnevi pa je bil spoznan za sprotivladnega zoročnika. Takšna je torej usoda vseh likvidatorjev, ki so brez pomislekov izpolnjevali ukaze od zgoraj in ovajali in čistili celo svoje najboljše prijatelje, samo da bi si sami zagotovili ugovoto in varno mesto v moskovski guberniji. Toda, ko začne voz obrsiti navzdol, ga je težko ustaviti...

Posebni policijski oddelki v Berlinu

Berlin, 30. jan. (Reuter): V zahodnem Berlinu bodo v kratkem ustanovljeni posebni policijski oddelki, ki bodo šteli približno 3000 mož. Oboroženi bodo z brozestrelkami, motorizirani in jih bodo nastanili v vojaških bivših nemške vojske. Poveljeval jim bo namestnik policijskega komisarja, dopolnjevale pa bodo sedanje policijske sile zahodnega Berlina, ki štejejo do zdaj približno 12.000 mož.

Denarna reforma v Romuniji je oropala ljudstvo prihrankov

Beograd, 30. jan. (Tanjug): V nedeljo zvečer je radio Bukarešta pripravil romunskemu prebivalstvu veliko presenečenje: nepričakovano je bila objavljena denarna reforma. Od polnoči istega dne je doseđanji denar v gotovini, kakor tudi v bančnih in hranilnih vlogah prenehal veljati kot zakonito plačilno sredstvo in je bil zamenjan z novo valuto. Romuni so ob tej priložnosti zvedeli, da je tečaj njihove valute od sedaj naprej vezan na rubelj — najstabilnejšo valuto na svetu —, kakor pravi sporočilo, namesto na dolar, ki mu očitajo nestabilnost.

sateliti vedno poudarjajo, da so inflacijske težnje popolnoma samo v zahodnih državah. Nasprotno, zaradi večje gospodarske zaostalosti satelitskih dežel in izkoriščevalske vloge Sovjetske zveze, mora oboroževalno breme izzvati še resnejše motnje v njihovem gospodarskem življenju, kar posebno vpliva na življenjski standard prebivalstva v sovjetskih satelitskih deželah.

Zamenjava denarja se bo vrstila do konca januarja. Za 1 novi lej je treba dati 30 in celo do 400 starih lejev. Najugodnejša tečaja 1:30 se morejo poslužiti samo državna, družna in družbena podjetja, organizacije in ustanove. Navadnji državljan dobi v najugodnejšem primeru (ako zamenja največ 1000 lejev oz. okoli 330 din) en novi lej za 100 starih, sicer pa en novi lej za 400 starih lejev.

Primanjkljaj avstrijske zunanje trgovine

Dunaj, 30. jan. (Tanjug): Lani je Avstrija uvozila za 14.027 milijonov, izvozila pa za 7.635 milijonov šillingov raznega blaga. Primanjkljaj v trgovinski bilanci v letu 1951, ki znaša 60%, bodo krili iz sklada Marshallove pomoči.

To ni prva povojna denarna reforma v Romuniji. Leta 1947 je bila izvršena zamenjava denarja na podlagi 12.000 starih za en novi lej. Toda, medtem ko je bil ta ukrep tedaj opravičljiv, posebno glede na posledice vojne, pa je sedanje odvzete prihrankov romunskemu prebivalstvu zelo čudno. Uradni odlok o denarni reformi govori namreč o prekoračenju državnih načrtov, o zvišanju industrijske proizvodnje in odstranitvi nezaposelnosti. Porredu, da je kljub temu izvedena reforma denarnega sistema, pojasnjujejo z delavnostjo kapitalističnih elementov in raznih agentov anglo-ameriškega imperikalizma. Denarna reforma dokazuje, da je močna inflacija v romunskem gospodarstvu silno zmanjšala kupno moč prebivalstva. Tega stanja ne more prav nič spreminjati niti odlok o istočasnem znižanju cen za 5 do 20%.

Izvoz prvih pošiljk suhih sliv po morju

Oceanska ladja »Sutjeska«, ki pluje na stalni progi med Reko in lukami severne Evrope, je začela včeraj nato. varjati prve pošiljke suhih sliv za Anglijo. To so prve pošiljke jugoslovanskih suhih sliv, ki jih bomo poslali v svet po morskih poteh. »Sutjeska« bo vkrčala skupno 1000 ton sliv, enako količino pa bosta natovorili in prepeljali v Anglijo tudi oceanski ladji »Lo. sinj« in »Livnot«.

S finančno tehničnega gledišča do kazuje nova denarna reforma v Romuniji, da sovjetski imperializem vedno globlje prodira v gospodarsko življenje satelitskih držav. Denarna reforma v Romuniji je pomembna kot dokaz, da inflacijske težnje, ki so kot posledice hladne vojne in oboroževalnega tekmovanja zajele ves svet, niso prizanesle niti sovjetskemu bloku, čeprav ZSSR in njeni

Na ogroženem delu proge Zagreb—Reka so zgradili predor

Na železniški progi Zagreb—Reka je lani začel zemeljski plaz pri Zalesini močno ogrožati to važno progo, po kateri vozi dnevno poleg potniških vlakov okrog 34 tovornih vlakov. Ker bi zastoj prometa na tej progi otežkočil promet naše največje luke, po kateri gresta dve tretjini našega izvoza, so se že lani začela obsežna dela, da se zavaruje proga. V kratkem bodo dovršena dela v predoru, ki so ga zgradili, da bo proga varna pred zemeljskim plazom. Malo dalje od predora so odstranili zemeljske plasti, da ne bi ponovni plaz zasul proge. Na tem odseku so zadnje tedne delali podvezi in ponči. Zgraditev predora na najbolj ogroženem mestu je bila lani sklenjena kot časna rešitev, hkrati pa je bilo odločeno, da se zgradi nov del proge, ki bi se izognil nevarnemu mestu.

Stavka v žvepljenih rudnikih na Siciliji

Rim, 30. jan. (Tanjug): Ze 5 dni traja stavka 10.000 rudarjev v rudnikih žvepla na Siciliji. Pri stavki sodelujejo vsi rudarji. Vsi poskusi lastnikov rudnikov in nekaterih sindikalnih organizacij, da bi stavko oslabili, so se ponesrečili. V zadnjih dveh mesecih so rudarji teh rudnikov trikrat brezuspešno stavkali, da bi zboljšali svoje življenjske razmere. Zvedelo se je, da bodo 2. februarja začeli stavkati tudi rudarji največjega rudnika na Sardiniji.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

VPRAŠANJE: Upokojencu poverjenstvo za trgovino in preskrbo RLO odklanja živilske in industrijske bone za dobo, ko je čakal na pokojnino (upokojen je bil z dnem 1. januarja 1951). Kam naj se upokojenec obrne, da bi prišel do bonov?

glavne vzroke, zaradi katerih ne odgovarjamo na mnoga vprašanja.

ODGOVOR: Upokojenec naj si da s strani ljudskega odbora izstaviti odločbo, s katero se mu pravica do bonov odklanja. Zoper to odločbo ima po 19. členu ušdibe o denarnem nadomestilu namesto živilskih bonov pravico ugovora na posebno komisijo pri IO LO (MLO, RLO), katere odločba je obvezna za poverjenstvo, ki je izdalo to odločbo. Proti odločbi te komisije, kateri mora v tem primeru sodovati tudi zastopnik društva upokojencev, je možna redna pritožba na Svet vlade LRS za blagovni promet.

1. Se vedno nas vprašujejo mnogi bralci o stvareh, ki so popolnoma jasne že iz samih uredb. To velja n. pr. za dopise tov. Franje S. iz Jernejeve ulice šte. 13 v Ljubljani z dne 22. t. m. (možna imava pravico do otroške doklade), Ivana Z. iz Lupoglav v Istri z dne 22. t. m. (posestnik je oče in tov. Z. I., z njim ne živi v skupnem gospodinjstvu, zato ima pravico do doklade), Martina K. z dne 23. I. (nima pravice do doklade), Dragota M. iz Zalca z dne 10. t. m., Andreja P. iz Podkorena nad Bledom (nima pravice do doklade) in Slobodana M. iz Podhoma 42 nad Bledom. — Jasno je, da na taka vprašanja ne odgovarjamo. Vprašanje ima namreč svoj pomen pač šele tedaj, če nekdo stvari (uredbo in podobno) res skrbno prečita in spozna, da uredba njegovega izjemnega slučaja ne določa in mu torej ni jasno, kaj je prav in kaj ni prav.

VPRAŠANJE: Vsakokratni upravnik podjetja je skrbnik dveh partizanskih sirot brez staršev, ki se učita v podjetju kot vajenca. Oba sta v popolni oskrbi podjetja. Komu pripada v tem primeru otroški dodatek za ti dve siroti?

2. Se večje je število dopisnikov, ki sprašujejo stvari, na katere smo v naši rubriki »Vprašanja in odgovore« že odgovorili. Samo nekaj primerov: tov. Anton G. iz Orehove vasi 66 najde na svoje vprašanje z dne 20. januarja (o zastaranju pravice do denarne odškodnine namesto živilskih bonov, če čaka na rešitev prošnje za upokojitev) odgovor v naši rubriki z dne 9. decembra lani, nepodpisana oseba z Bleda in U. J. iz Trbovelj (z dne 22. januarja glede učencev in gospodarstvu, oziroma z dne 17. januarja glede delovnega staža) v isti rubriki z dne 11. novembra in 9. decembra lani ter z dne 2/3 in 10. januarja letos, Franc L. iz Lok pri Trboveljah z dne 23. I. (glede invalidov) v rubriki dne 16. januarja, Pavlu C. iz Prevalj z dne 21. januarja (glede otroške doklade) smo odgovorili vsaj dvakrat; prizadeti ima nesporno pravico do doklade. Tako smo tudi že odgovorili, še preden so nas vprašali, tovarišem Ivanu F. iz Zalca na vprašanje z dne 20. jan., Dragotu J. iz Doljnega Logata, Karlu C. iz Lok 179 pri Trboveljah z dne 15. januarja in drugim. — Ti primeri nam povedo, da nekateri ne čitajo uredb in niti naše rubrike ne.

ODGOVOR: Neselec pravice do otroškega dodatka je v tem primeru skrbnik, ki pa je dolžan odstopiti otroške dodatke podjetju, ki nosi vse breme vzdrževanja otrok.

3. Najbolj nerodni (in k sreči tudi najmanj številni) so tisti bralci, ki pošljejo vprašanje, čeprav jim je zadeva po vseh navedbah soječ popolnoma jasna. Gre za ljudi, ki želijo dobiti od nas potrdilo, da je njihovo očitno napačno, stališče pravilno, da bi tako imeli v rokah argument za ustrezen nastop v odnosu do organov oblasti ali delodajalca. Takega potrdila od nas seveda ne morejo dobiti. In končno

VPRAŠANJE: Dne 3. t. m. je bilo v tej rubriki pojasnjeno, kaj pripada delavcu, ki je na voljaških vajah in vzdržuje družino. Kaj pa pripada tistem delavcu, ki ne vzdržuje družine, pa je poklican na voljaške vaje?

4. Nekateri nas sprašujejo o stvareh, glede katerih trenutno sploh ni mogoče odgovarjati, ker so bili svoj čas objavljeni zakonski osnutki dokončno ali časno umaknjeni (tako osnutek zakona o plačnem fondu gospodarskih podjetij iz lanskega avgusta), ali ker bo nanje mogoče odgovoriti šele, ko bodo novi ustrezni zakoni izšli (tako novi izpopolnjeni zakon o socialnem zavarovanju).

ODGOVOR: Kot smo že pojasnili, pripada delavcu, ki je poklican na voljaške vaje — poleg njegove redne plače zadnjega meseca — tudi otroški dodatki, industrijski boni in denarno nadomestilo namesto živilskih bonov za ves čas voljaških vaj. To tudi v primeru, da vzdržuje brata, sestro ali kakakega drugega sorodnika, ki ni na sredstev za preživljanje in je delanezmožen ali študira in slabo. Samostemu delavcu (ali uslužbencu) ali tudi poročenemu delavcu, ki pa ne vzdržuje nikogar, pripadajo v času voljaških vaj samo industrijski boni, ne pa denarno nadomestilo namesto živilskih bonov. Edino v primeru, če so rezervni oficerji, so upravičeni tudi do denarnega nadomestila namesto živilskih bonov, ker morajo sami plačevati hrano v času voljaških vaj.

Iz vsega tega sledi, da v zvezi z zadnjimi uredbami (tako o otroških dokladah, o denarni odškodnini namesto živilskih bonov in podobno) danes skoraj ne more biti več vprašanja, na katerega ne bi odgovarjali že same uredbe ali naša že priobčena vprašanja in odgovori. Zato prosimo bralce, naj premislijo, preden se odločijo za večinoma nepotrebnih izdatke poštne, oziroma naj uredijo svoje čisto osebno zadevo pri pristojnih organih oblasti ali vodstvih podjetja. Omenimo naj le še to, da smo imeli v rubriki »Vprašanja in odgovori« v naslednjih številkah našega lista: v oktobru 1951 v številkah z dne 5., 6., 7., 9., 11., 12., 13., 16. in 25.; v novembru lani v številkah z dne 3., 9., 11. in 15.; v decembru dne 9. in januarja letos dne 3., 10. in 16. Na umestna vprašanja pa bomo seveda odgovarjali še naprej.

VPRAŠANJE: Osebnim upokojencem, ki bivajo do danes onemoglih in so do 1. novembra 1951 prejemali industrijske in živilske bone, se od novembra dalje ne izdajajo niti industrijski boni niti denarno nadomestilo namesto živilskih bonov. Ali obstaja kak zakonški predlog, da se podlagi katerega je bil ta ukrep izdan?

VPRAŠANJE: Ali se šteje za družinskega člana gospodinska pomočnica, ki jo lastnik zemljišča — drž. uslužbenec preživlja na tem posestvu?

ODGOVOR: Po določbah nove uredbe o denarnem nadomestilu namesto živilskih bonov so upravičeni do denarnega nadomestila namesto živilskih bonov in do industrijskih bonov tudi osebnim upokojenci (pa tudi družinski poddoletniki pogolji), če so bili v oktobru 1951 prevezli v zagotovljeno preskrbo. Vendar obstaja posebna odločba o finansiranju dijalskih domov in drugih socialnih ustanov (objavljena v Ur. l. FLRJ št. 49/51), po kateri se mora za varovanje teh zavodov, ki imajo kak dohodke, plačati prispevek za njihovo vzdrževanje iz teh dohodkov. Ker predstavljajo tako industrijski boni kakor denarno nadomestilo namesto živilskih bonov dohodek varovanec v zavodu, je odtegotvovanje teh prejemkov na račun vzdrževalne uprave.

VPRAŠANJE: Ali se šteje za družinskega člana gospodinska pomočnica, ki jo lastnik zemljišča — drž. uslužbenec preživlja na tem posestvu?

VPRAŠANJE: Kdo izpolnjuje osebni upokojenec, ki delajo obenem honorarno v nekem podjetju, železniško legitimacijo za polovnično vožnjo?

ODGOVOR: Za družinske člane se štejejo samo sorodniki. Gospodinska pomočnica pri ugotavljanju pravice do otroške doklade tedaj ne pride v poštev.

VPRAŠANJE: Kdo izpolnjuje osebni upokojenec, ki delajo obenem honorarno v nekem podjetju, železniško legitimacijo za polovnično vožnjo?

ODGOVOR: To legitimacijo dobijo taki upokojenci praviloma pri pristojnem družstvu upokojencev, vendar morajo temu družstvu predložiti potrdilo, da izkazuje za polovnično vožnjo niso prejeli od podjetja, v katerem so honorarno zaposleni.

VPRAŠANJE: Ali se šteje za družinskega člana gospodinska pomočnica, ki jo lastnik zemljišča — drž. uslužbenec preživlja na tem posestvu?

ODGOVOR: Za družinske člane se štejejo samo sorodniki. Gospodinska pomočnica pri ugotavljanju pravice do otroške doklade tedaj ne pride v poštev.

VPRAŠANJE: Kdo izpolnjuje osebni upokojenec, ki delajo obenem honorarno v nekem podjetju, železniško legitimacijo za polovnično vožnjo?

ODGOVOR: To legitimacijo dobijo taki upokojenci praviloma pri pristojnem družstvu upokojencev, vendar morajo temu družstvu predložiti potrdilo, da izkazuje za polovnično vožnjo niso prejeli od podjetja, v katerem so honorarno zaposleni.

VPRAŠANJE: Ali se šteje za družinskega člana gospodinska pomočnica, ki jo lastnik zemljišča — drž. uslužbenec preživlja na tem posestvu?

ODGOVOR: Za družinske člane se štejejo samo sorodniki. Gospodinska pomočnica pri ugotavljanju pravice do otroške doklade tedaj ne pride v poštev.

VPRAŠANJE: Kdo izpolnjuje osebni upokojenec, ki delajo obenem honorarno v nekem podjetju, železniško legitimacijo za polovnično vožnjo?

ODGOVOR: To legitimacijo dobijo taki upokojenci praviloma pri pristojnem družstvu upokojencev, vendar morajo temu družstvu predložiti potrdilo, da izkazuje za polovnično vožnjo niso prejeli od podjetja, v katerem so honorarno zaposleni.

VPRAŠANJE: Ali se šteje za družinskega člana gospodinska pomočnica, ki jo lastnik zemljišča — drž. uslužbenec preživlja na tem posestvu?

ODGOVOR: Za družinske člane se štejejo samo sorodniki. Gospodinska pomočnica pri ugotavljanju pravice do otroške doklade tedaj ne pride v poštev.

VPRAŠANJE: Kdo izpolnjuje osebni upokojenec, ki delajo obenem honorarno v nekem podjetju, železniško legitimacijo za polovnično vožnjo?

ODGOVOR: To legitimacijo dobijo taki upokojenci praviloma pri pristojnem družstvu upokojencev, vendar morajo temu družstvu predložiti potrdilo, da izkazuje za polovnično vožnjo niso prejeli od podjetja, v katerem so honorarno zaposleni.

VPRAŠANJE: Ali se šteje za družinskega člana gospodinska pomočnica, ki jo lastnik zemljišča — drž. uslužbenec preživlja na tem posestvu?

ODGOVOR: Za družinske člane se štejejo samo sorodniki. Gospodinska pomočnica pri ugotavljanju pravice do otroške doklade tedaj ne pride v poštev.

VPRAŠANJE: Kdo izpolnjuje osebni upokojenec, ki delajo obenem honorarno v nekem podjetju, železniško legitimacijo za polovnično vožnjo?

ODGOVOR: To legitimacijo dobijo taki upokojenci praviloma pri pristojnem družstvu upokojencev, vendar morajo temu družstvu predložiti potrdilo, da izkazuje za polovnično vožnjo niso prejeli od podjetja, v katerem so honorarno zaposleni.

Brez naše krivde je bil verjetno že marsikateri naš bralec in naročnik nejevoljen, češ vprašal sem to ali ono, odgovor v listu pa ne izide in ne izide. Ze 11. novembra lani smo na koncu rubrike »Vprašanja in odgovori« povedali, zakaj nam pri tem gre, Kljub takratnemu opozorilu, ki ga bralci verjetno niso vsi prejeli, pa prejemamo dan na dan dopise, ki ne koristijo nikomur ter povzročajo pisecem in nam le izdatke, nam pa se precejšnjo zgubo časa. To trditve nam osevillimo s tem, da navedemo vsaj

CENTRALNA LJUDSKA UNIVERZA V LJUBLJANI
otvarja 12. februarja 1952

TEČAJ SLOVENSKEGA JEZIKA

Predavanja dvakrat tedensko: torek in četrtek ob 18. v Klasični gimnaziji. — V celoti 20 predavanj. Predava t. dr. France Tomšič. Seznam predavanj v tajništvo Resljeva 9. Vpisovanje prav tam od 1. februarja 1952 dalje. — Cena tečaja 250 dinarjev

Prepovedana je zloraba cerkve in vere v politične namene

(Iz čl. 25 Ustave FLRJ)

»Duhovniki, ki so bili pred tem pri nas, niso bili nič kaj posebno v ljudstvu, pa tudi gospodarili so slabo. Ta Godnič pa zna in se kako gospodarski je! — Take in podobne besede slišite lahko o Godniču od nekaterih ženic v Vrtojbi. In kar je res, je res. Veliko krivico, bi delali župniku Bernardu Godniču, če mu ne bi priznali da se znajde v vsakem položaju.

Njegova delavnost se kaže v zelo različnih smereh. V cerkvi je položil pod, da ljudi ne bi zeblo. Murve, ki so rasle okrog cerkve in s katerih so vaščani trgali liste za svilopreke, je posekal, na istem mestu pa zasadil ciprese. Zivahno delavnost, h kateri je pritegnil tudi nekaj mladine, kaže v izdelovanju pastirkov in cvičic. Sploh lahko rečemo za Godniča, da je postal že pravcati založnik versko-propagandnega materiala v našem. Samo v zadnjem času je razmnožil in razposlal po Vrtojbi razne spise, tako »Vsem vernim družinam.« Če se Jezus ne bi bil rodil, »Pismo za novo leto«, »Seznam zapovedanih praznikov«, »Za vse solarje«, »Spravnica molitve«, »Evidenčni obrazec«, v katerega naj bi otroci zapisovali, ali hodijo k maši in drugim obredom, itd.

Njegova »ljubezen« do ljudske oblasti je prišla na dan, ko se je na Goriskem pojavila slinavka, zaradi katere je naša oblast prepisala strogo karanteno. Leste se je dotaknil zelo zvitov v uvodu k že omenjeni poslanici »Vsem vernim družinam, kjer pravi: »Ne jezimo se nad vlički v hlevih, kakor bi bili oni krivi, da je letošnji božič tako žalosten. Oh, kako si bomo zapomnili ta božič.« — Vlički res niso krivi, da se jih je prišla bolezen, težko pa je tudi razumeti, kako bi tega bili krivi Vrtojban, ki ne hodijo preveč radi k maši, saj se je bolezen prenesla k nam iz Italije iz kraja, kjer so na oblasti verni demokristjani. Župnik pa je vendarle napisal: »Tudi mi smo

krivi.« — Krivi zato, ker trpimo to brezvrzno ljudsko oblast in se ji ne upremo, ali ne, gospod Godnič?

Precej smisla za propagando ima gospod Godnič že leta. Se v času zavezniške vojaške uprave, ko je bil v Brdih, je podpiral belogardiste, ki so pobegnili iz cone B in prav iz njegovega farozja so prišli prvi sovražni letaki proti oblasti v coni B in proti Jugoslaviji. V Vrtojbi je bil od vsega začetka med redniki duhovniki, ki so organizirali in dovolili, da birmo znani fasisti in zatiralec Slovencev škof Margotti slovenske otroke. Na ugovarjanje vaškin odborikov Osvoobodilne fronte se ni oziral. Takole jim je odgovoril: »Margotti je moj od Boga postavljeni predstojnik in dejal: »Kaj pa imamo od vse naše borbe, saj še Trsta niti Gorice nismo dobili.«

Pažjivi bralci našega »Poročevalca« se bodo še spominjali članka lansko jesen, v katerem smo takrat omenili, kako je Godniču uspelo razbiti močni in dobri vrtojbski 70-članski pevski zbor. Pred leti je ta pevski zbor v tekmovalnosti dosegel drugo mesto v Sloveniji. Pri razbijanju tega pevskega zbora se je poslužil verskega fanatika, cerkvenega pevca Milana Fornazariča, Mladinca, ki so peke v cerkvenem in mladinskem zboru, pa je sam ustrahoval s tem, da jih je postavil pred izbiro: ali SKUD ali cerkveni pevski zbor.

Jasno, da ni miroval niti takrat, ko je šlo za zgraditev zadržnega doma. Najprej se je uprl temu, da bi Vrtojban postavili zadržni dom, na zelo primernem prostoru blizu cerkve, češ tja dom ne spada. Ko s tem ni uspel, je nahajalski Franca Cotič, da je širil med ljudmi dobro znane sovražne parole proti zadržnim domovom in združništvu sploh. No, ljudje so dovolj pametni in mu niso nasledili. Zato si ni mogel kaj, da ne bi bil lani 3. marca, ko je bila otvo-

ritev zadržnega doma, vernike s priznice pozval: »Kje ste, vplivni ljudje Vrtojbe, da bi preprečili otvorenje zadržnega doma in omogočili procesijo, ki je zaradi tega odpadla.«

Med ljudski oblasti sovražna dejanja gre tudi njegovo poučevanje verouka. Ker ga ljudska oblast dobro pozna, mu seveda ni mogla zaupati vzgoje otrok in tako mu ni dala dovoljenja za pouk verouka. Vendar se Godnič za to ni zmenil. Čeprav je bil lani zaradi tega že kaznovan s denarno kaznijo, ga to ni izučilo. Otroke sili na razne načine, da prihajajo k njemu na izpraševanje. Pri tem se mednje versko nestrpnost. Za Novo leto je pripravil darila za otroke tistih predelov vasi, ki so bili zaradi slinavke in parkljevke blokirani in jih tudi obdaril. Izvzel je samo otroke »nevemih« staršev; tem ni naklonil nobenih daril. Da bi otroke čim bolj pritegnil, je ustanovil, ne oziraje se na to, da sta v Vrtojbi že dve knjižnici, še svojo lastno, tretjo knjižnico, v kateri ne manjka nobena knjiga, ki je izšla zadnji čas. V zelo kratkem času je nakupil za to knjižnico več sto knjig. Od kod le ima toliko denarja?

Prav po svoje razume župnik Godnič tudi ustavno zagotovljeno versko svobodo. Kjer le more pritiska na ljudi, posebno na žene, da dajo krstiti svoje otroke. »Juda ni treba imeti pri hiši! Tako jim pripoveduje. Pri tem mu pomaga celo babica. Med ljudstvom so se posebno »zmislili« primeri pritiska, ki ga je v tem smislu izvajal nad ženami Benjamina Gorčiča, Jožeta Čučiča, Ivano Jerc in Alojzijo Beč.

To ni vse, kar dela župnik Godnič, vendar zadošča za vprašanje, ali misli, da se bliža njegov čas. Njegova delavnost kaže, da misli prav to. Zato naj mu poverimo, da se nudo moti, in prepričani smo, da mu bo naša ljudska oblast pravočasno preprečila nadaljnje sovražno delovanje. J. J.

Ustanovljeno je Združenje mlekarških podjetij LRS

V torko so se v Ljubljani zbrali zastopniki mlekarških podjetij iz vse Slovenije. Na svojem posvetovanju sredi preteklega meseca so namreč sklenili, da osnujejo združenje, ki bo imelo med drugim tudi nalogo pospeševati proizvodnjo mleka, urejevanje trgovine z mlekom in mlečnimi izdelki, izboljševanje kakovosti teh predmetov, skrbelo bo za kapitalno izgradnjo in rekonstrukcijo mlekarških obratov itd.

Na ustanovni skupščini novega združenja so zastopniki posameznih podjetij sprejeli pravila združenja ter finančni predračun za letošnje leto. Združenje je med drugim sprejelo tudi nalogo, da bo v bližnji prihodnosti ustanovilo svoje podjetje »Mlekarški servis«, ki bo nudilo mlekarškim podjetjem v Sloveniji potrebno tehnično in strokovno pomoč. Člani novega združenja so podjetja, ki se bavijo z odkupom in predelovanjem mleka, državna kmetijska posvetstva, ki sama prodajajo mleko, kmetijske zadruge in njihova združenja — Zadržni skladi in OZKZ. Delo združenja bo vodil devetčlanski upravni svet, ki so ga izvolili na ustanovni skupščini, združenje pa bo delovalo v najtesnejši povezavi s Svetom za kmetijstvo in gozdarstvo pri vladi LRS, ki mu bo nudilo vsa potrebna strokovna in tehnična pomoč.

Na Goriskem so se začeli občni zbori Ljudske tehnike

»Od lanske skupščine okrajnega odbora Ljudske tehnike so na Goriskem ustanovili nova društva in klube Ljudske tehnike. Tako je zdaj v 11 osnovnih organizacijah 590 članov, v 11 postajnih mašinskih tehnikah 434 članov. Telesno so se pričeli občni zbori; prva sta imela avtomoto društvo in aerosklub v Ajdovščini. Avtomoto društvo v Ajdovščini je postalo resen tekme enakemu društvu v Gorici. Sreje je 132 članov, od katerih jih usposobijo za 30 vozačev, ki imajo poleg prakse še 23 ur teoretičnega pouka. V novi upravni odbor so zdaj člani izvolili najboljši ljudi in sprejeli tudi potrebne sklope za nadaljnje delo. Tako namerjajo začeti z dvema novima šoterskima tečajema in usposobiti 85 vozačev. Avtomobilni znak »SPA«, ki ga imajo, bodo popravili in nabavili še nekatero potrebne nadomestne dele ter uredili potrebno garazo. S podjetjem Jugopetra bodo sklenili pogodbo za mazivo in gorivo. Poleg rednih občnih zborov imajo na Goriskem zdaj tudi nekatere ustanovne občne zbornice novih društev Ljudske tehnike. Tako so pred kratkim v Kozani v Brdih izvolili kmetijsko tehnično društvo, ki bo imelo enkrat središče in štiri strojni krozev ter avtomoto. Začeli so se s prvimi predavanji. V krozu se bodo bavili z vprašanjem preusmeritve kmetijskega in Brdih in s pospejevanjem donosnejših kultur, kakor so južno sadje, razne vrste namazne in vinskega grozdja ter več vrst breskev in smokev. — Jp.

Na Tolminkem se pripravljajo na proslavo 9. obletnice ustanovitve Gradnikove brigade

Spomladi leta 1943 sta bili na Tolminkem ustanovljeni dve brigadi, ki sta nekdanji slovenski vojski, kateri se bila od leta 1946 odrezana od svoje domovine.

Ker je imela 6. SNOUB »Ivana Gradnika« (poznejša 3. brigada) pred odhodom v Benečijo na Kobariškem hude boje, bodo letošnje spomladi v tem delu tolminškega okraja praznovali 9. obletnico ustanovitve. Okrajni odbor Zveze borcev za Tolminsko se že pripravlja za to proslavo in želi, da bi poslal vsi nekdanji borci te brigade svoje naslove sedanega bivališča, po možnosti pa tudi svoje spomine, slike in drugo spominsko gradivo, ki ga morda imajo. Vse to bo okrajna Zveza borcev vrnila lastnikom nazaj. Te vrstice naj bodo tudi pritrjene vablu vsem nekdanjim borcev Gradnikove brigade z željo, da bi se v čim večjem številu odzvali. — 46.

RADIO

SPOROČ ZA CETREK
Poročila ob 5.45, 6.30, 12.30, 15.00, 19.30 in 22.00. — 12.00 Slovenske orkestralne skladbe. 13.00 Drobna navesti. 13.10 Simfonične pesnitve. 14.00 Dr. Mirko Rupel: »Poročila« (govorni). 15.00 P. Popov: »Lekcije tečaja francoskega jezika. 17.00 Diskusija o osnutku družbene plana za leto 1952. 17.25 Pogled v Rusijo pred 400 leti (ob izidu Zherbertovih »Moskovskih zapiskov« v slovenski prevodu). 18.00 Pesniške pojke R. Petrovič, s harmoniko spremlja Avgust Stanko. 19.00—19.20 Oddaja za izmenjstvo Radia Jugoslavija na valui 321.1 m. 20.00 Domače aktualnosti. 21.00 Zveze življenja velikih umetnikov. 22.00 Pevski poročila za naslednji dan. 22.20 Igre. Studijskih plesni sekstet. 23.00 Zaključke oddaje.

OBVESTILA

POZIV DAVČNIM ZAVEZANECAM na področju mesta Ljubljane
V zvezi z odredbo o vplačevanju posameznih vrst proračunskih dohodkov, objavljene v Uradnem listu FLRJ št. 1-52, s katero se za leto 1952 določeni novi bančni računi, na katere se nakazujejo razni davki in davščine, ter z odločbo na delovno mesto, da so v Ljubljani prenehati vsi ti bančni računi iz podružnice Narodnih bank v Komunalne banke, poživimo vse davčne zavezanec — kmete, obrtnike, svobodne poklice in hišne posestnike — da se ravnajo po sledenjih navodilih:
1. Za plačilo dohodnine ter davka na dediščine in darila se je posluževati položnic, ki se dobe na pristojnih rajonskih poverjeništvih za finance. Za plačilo dohodnine ostanje bančni račun neuporabna. Namesto dosedanjih števil 601, 602, 603, 604 in 605 je treba na položnicah vpisati pred številko računa 8070 — številke 601-1 — (n. pr. 601-1-807010).
2. Za nakazilo prometnega davka in prispevka za socialno zavarovanje naj obrtniki, svobodni poklici in gospodinjstva uporabljajo štiri letne položnice (obrazec 141), za plačila v gotovini, za virmane pa obrazec 174. Na položnicah označujeta na vseh 4 delih tisti RLO, kateremu je namenjeno vplačilo. Položnice se dobe na pošti, da so v Ljubljani na RLO.
Prometni davki za leto 1952 in zaostanke iz prejšnjih let je treba nakazovati na račun 601-1-800354 (prometni davki) ali zasebnih zavezancev. Socialno zavarovanje (obrtniki) ... 32.2%, gospodinjstva ... 20.7% (odstotka), za leto 1952 se vplača na račun 601-1-800055 (prispevek za socialno zavarovanje) ali zasebnih zavezancev, zaostanke I. in II. razlike pri plačih za prejšnja leta pa na račun 601-1-800255.
3. Kljub prenosu zgoraj naštetih bančnih računov v Komunalne banke se vplačujejo vsi ti davki še nadalje lahko pri pošti, rajonskih podružnicah Narodnih bank ali v Komunalni banki.
MLO za glavno mesto Ljubljana, poverjeništvu za finance.

UMRLI

Sindikalna podružnica železničarjev Grosuplje obvešča, da se je pri delu smrtno onesrečil naš član FRANC RADEJ, učitelj in zbiratelj v Ljubljani — Rakovnik. Pogreb dragoga pokojnika bo v četrtek dopoldne na pokopališču v Višnji gorji. — Odbor.

NEZANIMANJE ALI NEOBVEŠČENOST?

Na šestem plenarnem zasedanju CK KPS je bilo poleg drugega govora tudi o prejem vprašanju delovnih nezdov v našem gospodarstvu. Četrta točka resolucije tega plenuma pravi, da je treba posvetiti zaščiti delavcev več pozornosti in praktično odstraniti vse, kar omogoča nesreče, do katerih pride zaradi subjektivnih okoliščin. V ta namen je treba izraziti primere malomarnosti in lahko miselnosti ter neupoštevanja predpisov in navodil pri delu tudi strogo kaznovati.

V pravilnem razumevanju te naloge je Ljudska univerza zaprosila profesorja dr. Božidarja Lavriča, da bi predaval o delovnih nezdovah. Predavanje je bilo 29. jan. ob 20. uri v dvorani Doma sindikatov v Ljubljani. O predavanju so obvestili javnost časopisi in radio. Po vsem tem bi bil človek pričakoval, da bi dvorana nabito polna odgovornih ljudi in delavstva iz naših gospodarskih in političnih forumov ter podjetij. V nasprotju s tem pa se je udeležilo predavanja minimalno število ljudi.

Ze samo ime tovariša dr. Lavriča kot kirurškega strokovnjaka svetovnega slovesa bi moralo biti zadostno jamstvo za važnost predavanja. Skrajno slaba udeležba ljudi ne pomeni le podcenjevanja linije naše Partije, temveč tudi podcenjevanje predavatelja.

Maloštevni poslušalci, ki so imeli srečo poslušati tov. dr. Lavriča, kateremu gre vse priznanje, ker je predaval kljub majhnemu številu navzočih, so s hvaležnostjo poslušali njegova iz-

Dobra volja in pravilna organizacija dela sta rodili lep uspeh na naših cestah

Ogromne količine snega so v dneh od 26. do 28. januarja zatrpale naše ceste, sneg je dosegel na Gorinskem do 120 cm, v kamniškem okraju do 80 cm, v Logatcu in okolici 60 cm, okoli Velikih Lašč in Višnje gore 1 m, v Litiji in okolici pa 70 cm.

Podjetje »Cegrada« v Ljubljani, ki mu je poverjeno pluzenje snega v območju OLO Ljubljana-okolica, Kamnik, Kranj, Grosuplje in Radovljica, je pravočasno izdelalo podoben načrt za pluzenje in organiziralo poročevalsko službo po svojih delovnostih na terenu, tako da je bilo vsak čas obveščeno o stanju ceste. Zato je moglo učinkovito ukrepati in v najkrajšem možnem času svoje ceste usposobiti za neoviran promet, kar se je zgodilo že do torka 29. januarja t. l.

Danes je položaj na cestah tale: popolnoma neovirano lahko vozijo avtomobili na Gorensko do Rateč in državne meje, Tržiča, Jezerskega in Bohinjske Bistrice. Proti Stajerski je možen promet v vseh smereh, prav tako na Dolenjsko in Primorsko. S tem so vse važne prometne žile za promet usposobile.

V goratih predelih so številni plazovi zasuli ceste, zlasti cesto Kokra—Jezersko, Tržič—Sv. Ana, Bled—Bohinj, Zelenki—Petrovo brdo, Skofja Loka—Poljane in Rovte—Ziri. Podjetje je z mobilizacijo svojih in priložitostnih delavcev uspešno te plazove odstranilo.

Sveveda niso ceste povsod dovolj na široko izpluzene, kar je spričo velikih količin snega povsem nevarno. Zaradi tega je podjetje že organiziralo širjenje ceste z močnimi traktorji in izravnavanje grebenov, nastalih po sredini cestišča.

To nemajhno delo je prepričljivo dokaz, kaj se lahko doseže tudi ob

vajanja. Samo predavanje je bilo pravo doživetje za poslušalce. V jasnih besedah in z dokumentiranimi dejstvi je tov. Lavrič najprej prikazal stanje in razloge delovnih nezdov ter sklopi, ki jo povzročajo prizadeti poindem in skrupnosti. Za vsakogar razumljivo je razložil in z diapozitivi izjavil kirurške klinike prikazal način pravilnega zdravljenja poškodb, zlasti novi način plastičnega zdravljenja poškodb s presajevanjem kosti, mišičevja, kože itd. Te nove metode uporablja danes uspešno tudi v naših bolnišnicah, zlasti na ljublj. kirurški kliniki. Najbolj zanimiv pa je bil tisti del njegovega predavanja, v katerem je govoril o vzrokih invalidnosti kot posledici poškodb in premajhne uporabe aktivne terapije t. j. pravilnega in pravočasnega vezbanja poškodovanih delov ter mišičevja, ki je začasno umrlo zaradi dolgotrajne mavne obveze. Z dokumentarnim angleškim filmom je pokazal in obrazložil tudi najnovejši način zdravljenja poškodb, odnosno aktivne vse zastajali organov — mišičevja pri samem delu v proizvodnji na posebej v ta namen pripravljanih strojih in orodjih.

Predavanje tov. prof. dr. Lavriča bi bili morali slišati vsi naši delovni ljudje, zlasti še odgovorni tovariši iz naših direktij in podjetij, kakor vsi ostali, ki se ukvarjajo z vprašanji higijensko-tehnične zaščite dela.

Zaželeno bi bilo, da ljudska univerza ponovno naprosi tov. dr. Lavriča za omejeno predavanje, spoznamo s sindikati in drugimi organizacijami pa izvede široko propagando za čim širšo udeležbo.

Naši poštni uslužbenci v boju s snegom

O posledicah hudih snežnih zametov v Sloveniji in Hrvaški smo poročili v dveh zadnjih številkih našega lista. Zaradi zametnih prog je bil pri nas za več kot 12 ur ustavljen skoraj vse vlakovni in cestni promet. Se večjo škodo kot pri nas je napravil sneg po Hrvaški, kjer vse zveze še do danes niso vzpostavljene. Samo v Zagrebu je ostalo brez zveze okrog 700 telefonskih naročnikov. Poleg tega so bile prekinejene vse telegrafске in telefonske zveze med Hrvaško in Slovenijo, Bosno in Srbijo. Nič manjše nerodnosti bi se lahko zgodile tudi v Ljubljani in po vsej Sloveniji, če uslužbenci pošt in telefonskih zvez ne bi stopili v boj proti snegu. Tako v Ljubljani kakor po vsej Sloveniji so poštni uslužbenci skrbeli, da vodi za telefonskih in telegrafskih promet niso bili poškodovani in so sproti z lesenimi drogovi otresali z njih sneg. Mobilizacija celotnega poštne osvoja po Sloveniji je v boju proti 24 ur trajajočemu padanju snega popolnoma uspešna. Samo v prav oddaljenih krajih je bilo pretrganih nekaj čic, vendar je bil ves telefonski in telegrafski promet že naslednji dan vzpostavljen. Pohljaliti je treba tudi uslužbence za odpravo poštnih vlakovnih pošilk v Ljubljani, kjer je bil glavni kolodvor ves zatrpan s snegom in so morali v poštno vagono znesti vse poštno pošiljke, ki jih sicer vozijo k vlakom s posebnimi vozički.

ZELEZNO PEČKO prodam. Malgajeva 9 — Šiška. 1271-4
POCENI PRODAJ Dvojne sanji, ene so lahke, športne, druge za težji prevoz in mosko kolo. Krivec Ivan — gostilna, Zidani most 31. 1281-4
ELEKTRO MOTOR 5 in pol KS prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 1282-4
BLAZILCA od »Opela«, »Adierjev« menjalnik in 6 voltno baterijo prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 1283-4
PAS TABLETE in 30 gr. Streptomicina ugodno prodam. Povšetova 80. 1284-4
RADIJSKI APARAT »ingelen« 4+1 v zelo dobrem stanju prodam, tudi za bone. Plašče za kolo »Pirelli« nove 26x1,5, 650x25 A, zamenjam za 26x1 in pol 650 x25 ali prodam. Ogled vsak dan od 16 do 18. Naslov oglašnem oddelku. 1285-4
PERSIANERKLAUEN PLASC, črn, zelo lep, za srednjo postavlo, prodam. Ljubljana, Prešernova 20-III, vrata 8. 1289-4
RADIJSKI APARAT, salonski, za družbeno restavracije, 6-cevni, magično oko in električni gramofon prodam. Ljubljana, Dobroliova ulica 22 — Mirje. 1290-4
CRN TAFT, 2,75/90 m prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 1293-4
MOTORNO ČERPALO za gnojnice prodam. Naslov v podružnici Slovenskega poročevalca Jesenice. 1297-4
KOR POŠODI proti sigurnemu jamstvu večjo vsoto denarja, dobri hranilo in stanovanje. Ponudbe na oglašni oddelku pod 156.000 Center. 1274-11
PREKLJUČEN besede, ki sem jih 18. maja 1951 izrekel tov. Minki Kocjan, kot merenišče Kojal J. 1295-11
NAJEDNA DVOKOLESA: Moško dvokolo, tov. št. 57424 v slabem stanju, moško dvokolo, tov. št. 69553, črne barve z reflektorjem in dinamom. Moško dvokolo, tov. št. 54865, črne barve. Zensko dvokolo, znamke ASSMANN, tov. št. 45867, črne barve, v dobrem stanju. Gornja dvokolesa so neznanega lastnika, nahajajo se na poverjeništvu za notranje zadeve Jesenice. 1298-11

Dnevne vesti

KOLENDAR
Četrtek, 31. januarja: Vanja, Divna, Petek, 1. februarja: Budimil, Ignacij.

SPOMIN KI DNEVI
31. I. 1797 — Rojen skladatelj Franc Schubert.
31. I. 1839 — Umrl v pregnanstvu v Ljubljani poljski revolucionar Emil Korytko.
31. I. 1933 — Umrl angleški pisatelj John Galsworthy.

31. I. 1944. Briško-beneški partizanski odred je razgalil Italijane v Tarčentu.

Uprava »Slovenskega poročevalca in ljubljanskega dnevnika« se je preselila v COPOVO ULICO 50-III (divva Presernova ulica)

Oglasni in naročniški oddelki poslujejo kot doslej v Selbenurgov ul. 3 in 5.

Stomatološka sekcija SZD poziva članstvo v soboto 2. februarja 1952 ob 15.30 na Stomatološko kliniko na predavanje doc. dr. Celesnika. Po končanem predavanju občni zbor. 776-n

Izpitne komisije za gradbeno stroko pri Svetu za gradbene in komunalne zadeve sporoča, da sta redna izpitna termina v letu 1952 v marcu in novembru. Prijave za prvi termin je poslati do 20. februarja. Izpitni programi so na razpolago pri Svetu. 698-n

V soboto 2. februarja vsi na Tabor na tradicionalni »vaščikov večer«, katerega priredimo za stare in mlade. Začetek ob 20.30. Vstop samo proti vabilu. Vabila se dobijo v društveni pisarni na Taboru od 28. januarja 1952 vsak dan od 17 dalje. Vstopnina 100 din za otroke. 630-n

Družabni večer SD Triglava v matični vabi vse načelnike planinskih aktivov na sestanku 1. februarja ob 19 v društvenih prostorih. 778-n

Planinci! Rezervirane vstopnice za planiški ples dvignite najkasneje do 4. februarja. — PD Ljubljana — matiča.

Planinci-alpinsti — pozor! Zbor načelnikov Alpinstičnih odsekov bo 2. in 3. februarja v Mihovem domu pod Vršičem. Vse planince obveščamo, da je dom dva dneva zaprt. Ker se dom nahaja v obsejnem pasu, je potrebno obsejno dovoljenje. — Planinska Zveza Slovenije.

Vabilo na vpis v Glasbeno šolo SKUD »Jože Moškrič«. V šoli poučujejo pod vodstvom priznanih strokovnjakov (profesor Prek, Hladky, Štikovič, Kosi, Hočvar in Rudolf Pihl) poleg klavirja, kitare in harmonike še na novo vpeljana ljudska glasbila, to je tamburico, citre, klarinet in frulo. Vpisovanje v vse oddelke je od 1. do 12. februarja v palači Grafiki, Masarykova cesta 14-IV.

Smuške tekme v Kočevju. Telesnogojno društvo Partizan v Kočevju razpisuje za nedeljo 3. februarja tekme v smuku, slalomu in smuških skokih. Zbor tekmovalcev bo ob pol 9 pred hišo MLO v Kočevju. Prijave se sprejemajo do sobote. Ker je tekma propagandnega značaja za zimski šport v tem predelu Slovenije, so k udeležbi vabljena vsa društva.

GLEDALIŠČE
DRAMA
Petek, 1. febr. ob 20: Lope de Vega: »Fuenteovejuna«. Zaključena predstava za sindikat Univerze.
Sobota, 2. febr.: ob 20: Hslung: »Gospa Biserina reka«. Red D.
Nedelja, 3. jan. ob 14.30: Hslung: »Gospa Biserina reka«. Izven in za podeželje.
ob 20: L. N. Tolstoj: »Moč tema«. Izven in za podeželje.

OPERA
Četrtek, 31. jan. ob 20: Charpentier: »Luiza«. Red F.
Sobota, 2. febr. ob 20: Puccini: »La Boheme«. Gostovanje Valerije Heybalove. Zaključena predstava za sindikat železniške direktije.

Nedelja, 3. febr. ob 20: Hamik-dr. Smal: »Vesela božja pot«. Igra v 10 slikah. Red B.
Nedelja, 3. febr. ob 15: Hopwood: »Skandal pri Bartlettovih, veseliga. Popolnoma zaključena predstava.

Nedelja, 3. febr. ob 20: Hamik-dr. Smal: »Vesela božja pot«. Igra v 10 slikah. Izven. Večerna predstava.
Prodaja vstopnic za vse tri predstave od petka dalje od 10—12, in od 15—17 ter eno uro pred začetkom pri blagajni v Mestnem domu.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE
Ročne lutke — Resljeva cesta št. 28 (poleg plinarne)
Četrtek, 31. jan. ob 16: Karsch-Pengov: »Težave Peteršiljkove mame«.
Petek, 1. februarja: Zaprt.

MARIONETE — Sentjakovski trg
Četrtek, 31. jan. ob 20: Puccini: »Carobne gosle«.
Petek, 1. febr. ob 17.30: Malik: »Zlogica Marigosa«.

Prodaja vstopnic dnevno od 11—12.30 v Franciškanski pasaji.

PRESERNOVO GLEDALIŠČE, KRANJ
Petek, 1. februarja ob 20: Dumas ml.: »Dama s kamelijami«. Izven. 695-n
Nedelja, 3. februarja ob 16: Dumas ml.: »Dama s kamelijami«. Izven. 695-n

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE
Četrtek, 31. jan. ob 20: Marcel Achard: »Zivljenje je lepo«. Optimistična komedija v treh dejanjih. Premiera. Abonma.
Petek, 1. febr. ob 20: Marcel Achard: »Zivljenje je lepo«. Optimistična komedija v 3 dejanjih. Prva repriza. Abonma.

Nedelja, 3. febr. ob 15.30: Marcel Achard: »Zivljenje je lepo«. Optimistična komedija v treh dejanjih. Izven.
Nedelja, 3. febr. ob 20: Marcel Achard: »Zivljenje je lepo«. Optimistična komedija v treh dejanjih. Izven.

Prodaja vstopnic od torka 29. januarja dalje dnevno od 16—18 in dve uri pred pričetkom predstave pri gledališki blagajni. 715-n

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE MARIBOR
Sreda, 30. jan. ob 20: Stopar—Šmatovič: »Človek brez prtljage«. Red A.
Četrtek, 31. jan. ob 15: Gorinsk-Roš: »Desetnica Alenčica«. Izven.
ob 20: Jurčič—Delak: »Deseti brate«. Red B.
Petek, 1. febr. ob 20: Jurčič—Delak: »Deseti brate«. Red C.
Sobota, 2. febr. ob 15: Gorinsk-Roš: »Desetnica Alenčica«. Izven.
ob 20: Rimski—Korsakov: »Sneguročka«. 715.

Nedelja, 3. febr. ob 10: Gorinsk-Roš: »Desetnica Alenčica«. Izven.
ob 15: Jurčič—Delak: »Deseti brate«. Izv. ob 20: Verd: »Traviata«. Izven.

PREDAVANJA
CENTRALNA LJUBLJANSKA UNIVERZA
V četrtek, 31. januarja bo ob 20 v Domu sindikatov, Miklošičeva c. predaval tov. minister dr. Potrč Jože »O problemih seksualne morale«.

CENTRALNA LJUBLJANSKA UNIVERZA
V petek 1. februarja bo ob 20 predaval v Fizikalnem inštitutu na Univerzi (vhod z Gosposke ulice) tov. univ. prof. ing. Drago Leskovec: »Ljubljanski železniški problem« (s projekcijami). 783-n

Biološka sekcija Priradostnega društva priredi predavanje v četrtek 31. januarja ob 17 v fizikalni predavalnici univerze. Predaval bo (v nemščini) dr. Ferdinand Pax o temi: Teorije koralnih grebenov. Predavanje bo poživljeno z lepimi diapozitivi. — Vabljeni. 755-n

KINO
LJUBLJANA — KINO »UNION«: ameriški barvni film: »Irena Forsythe«. Tednik. Predstava ob 16, 18.15 in 20.30.
KINO »MOSKVA«: angleški film: »Lady Hamilton«. Tednik. Predstava ob 16, 18.15 in 20.30.
KINO »SLOGA«: nemški film: »Dekleta za rešetkami«. Tednik. Predstava ob 16, 18 in 20.
Prodaja vstopnic v vseh treh kinematografih od 15 dalje.
KINO »TRIGLAVA«: nemški film: »Dekleta za rešetkami«. Tednik. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 17 dalje.
KINO »ŠIŠKA«: angleški film: »Lady Hamilton«. Brez tednika. Predstava ob 16, 18 in 20.
CELJE KINO »METROPOL«: angleški film: »Zasebno življenje Henrika VIII.«. Tednik.
KINO »DOM«: italijanski film: »Pod rimskimi soncem«. Tednik.
JESENICE: avstrijski film: »Erolca«. Tednik.
KAMNIK: angleški film: »Ne zapusti mene«. Tednik.

Novo ustanovljeno grosistično podjetje

TEŽKE URE MORNARJEV „SUTJESKE“ V RAZBESNELEM BISKAJSKEM ZALIVU

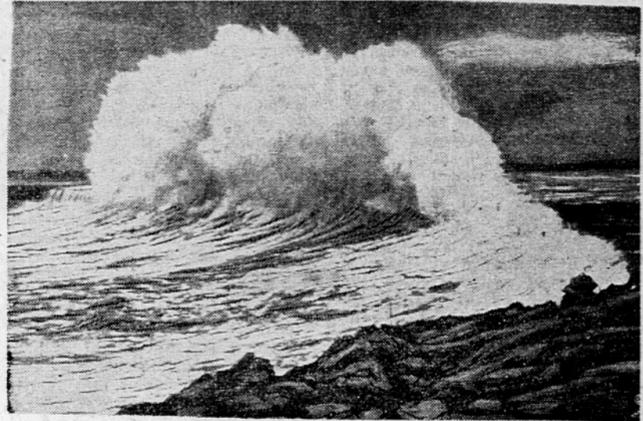
Hrabra posadka je rešila ladjo, s katere so že nameravali poslati brzozavko »Potapljamc«

Kakih 200 milj od proslavljene ameriške ladje, »Flynng Enterprise«, na kateri je ostal do konca samo, naenkrat po vsem svetu znani danski kapitan Kurt Carlsen, je doživljala podobno usodo tudi posadka naše oceanske ladje »Sutjeska«. V nemajhni meri je zaslug naših mornarjev, da se je ta stara, 5.600 tonska ladja rešila iz razbesnelega Biskajskega zaliva, ki je znan tudi pod imenom »grobica mornarjev vsega sveta«. »Sutjeska« se sedaj nahaja v reški luki. Njena podoba je v resnici klavna: ladja je vsa polomljena, tako da imajo delavci reškega remontnega zavoda »Viktor Lenac« z njo mnogo opravka. Kakor menijo strokovnjaki je »Sutjeska« prestala to pot enega najstrašnejših viharjev, ki lahko ujame oceansko ladjo. Težke ure mornarjev »Sutjeske«, ki so jih leti doživljali zadnje dni starega leta, so mnogo strašnejše kakor tiste, ki jih je posadka iste ladje doživljala pred pišklim letom, ko se je prebila skozi pet viharjev in se komaj rešila.

Lanski 28. december, bilo je okrog sedmih zvečer, bi bil za to okrog 30 let staro ladjo, skoraj usoden. Z ladje so že nameravali poslati »Jugolinija« na Reko sporočilo: Ladja tone, ni rešitve. Telegram je bil že napisan, toda niso ga mogli odposlati, ker je bil pokvarjen oddajnik. Na »Sutjeske« so ta dan sicer lahko prejemali vesti, niso pa jih mogli oddajati.

Naša ladja »Sutjeska« je krenola na pot Jani 22. decembra iz Antverpna. Dva dni kasneje je priplula v London in štiri dni po odhodu iz Antverpna je že plula mimo nevarnega rta Ushanta v se nevarne Biskajski zaliv, kjer pihajo z Atlantika sem šestokotno zelo močni vetrovi. Kadar Biskajski zaliv razbesni, ga ladje preplujejo komaj v petih ali šestih dneh. »Sutjeska« ga je sedaj, v nemehi nevarnosti, da se potopi, preplula v petih dneh.

28. decembra, tako čitamo v ladijskem dnevniku, je butnil v »Sutjesko« prvi zelo močan val. Razgled z ladje, ki jo je ta dan začelo zalivati morje, je bil zelo slab. Pihal je močan zahodni veter z brzino 80 km na uro. Na ladji, ki je vozila predvsem premog in železo, so začele popuščati vezi, s katerimi je bil pritrjen tovar, tako da so

Pred neurjem

naredil je za njega »samo posao«. Ne rad pripoveduje tudi o svojem mornarskem življenju. Kako je le-to težko in nevarno spoznamo iz tega, da ta stari mornar noče pustiti svoje hiše, da bi se vpisala na pomorsko akademijo in plula po morju, češ:

»Niti sina ne bi želel videti na svojem mestu za hiš-zensko po morje in mornarski kruh sploh nistat. 29. decembra, ko je proti večeru že ponehal vihar, je ladja dobila največ,

poškodbo. Valovi so s krme odnesli jabor za zastavo, razbili so železne stopnice, zvrli ograjo na levi strani itd., vendar voda, z majhnimi izjemami ni prodrla v skladišča. Zvečer je pognil svež severozahodni veter. Njegova moč je bila skoraj za polovico manjša. »Sutjeska« je potem hitro priplula do rta Finisterne na Španski obali in je bila rešena.

Kapetan ladje Zdravko Mladostović po rodu iz Stona v Dalmaciji, ki mora sedaj neprenehoma opisovati novinarjem (sicer nekoliko manjšemu številu

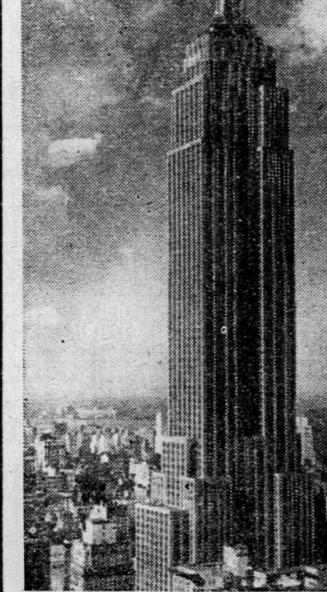
NOVICE in zanimivosti

Zenitovanska ponudba v steklenici za med. Prebivalci St. Annesa pri Bristolu kličitejo 17 letnega Grahama Frya samo še Kupid. Pred štirimi leti je mladenič namreč napisal na listek, da naj tisti, kdor ga najde, prične dopisovati z njim, ga dal v steklenico za med in vrge v bristolski kanal. Tri mesece kasneje je steklenica prišla na obalo pri Doweru na južni obali Anglije. Našlo jo je 17 letno deklet, ki je pošiljatelj pisalo. Ta odgovor je Graham dal svojemu bratu Cirilu. Ze nekaj dni sta Ciril, star 21 let, in deklet, ki je steklenico našlo, na poročnem potovanju v Južnem Walesu. Graham pa sedaj pošilja podobna pisma z balončki.

Britanski alpinisti bodo šli spet na Mont Everest. Britanski alpinisti se

bodo pridružili švicarski ekspediciji, ki namerava letos spomladaj zavzeti Mont Everest. Ekspedicijski vodja odhaja marca meseca in bo tam 6 mesecev. Stroški bodo znašali 250.000 švicarskih frankov. Med britanskimi alpinisti bo tudi Eric Shipton, ki se je nedavno vrnil s Himalajev.

Millijonska škoda zaradi požarov. Preteklo leto so različni požari povzročili v Veliki Britaniji za 21.135.000 funtov škode, za 3 milijone funtov več kot v letu 1950. V ZDA so v preteklem letu požari povzročili za 663 milijonov 109.000 dolarjev škode, za 7% več kot v letu 1950.

Največja zgradba na svetu prodana. Kako je sodobno poslovanje zapleteno, se je najbolje izkazalo pred kratkim, ko so prodajali največjo zgradbo na svetu, Empire State Building v New Yorku. Na dan prodaje se je zbralo 72 predstavnikov različnih družb, ki so skoraj ves dan podpisovali razne listine in milijonske čeke. Ko je bilo vse to končano, je največje poslovanje na svetu, ki je bilo leta 1931 zgrajeno za 52 milijonov dolarjev, prešlo v roke drugemu lastniku za 50 milijonov dolarjev. To transakcijo so pripravljali nič manj kot 8 mesecev. Podpisanih je bilo v petih urah nič manj kot 600 dokumentov z več kot 2000 podpisov. Stanovanjska površina Empire State Buildinga meri 185.000 kv. metrov.

DRŽAVNO PRVENSTVO V SMUČANJU ZA MLADINCE JE KONČANO

Enotnost moštveni prvak države

V ponedeljek je bilo na Jahorini končano letošnje državno prvenstvo za mladince v smučanju. V moštveni konkurenci je prvo mesto osvojila ljubljanska Enotnost pred Ilirjo iz Ljubljane in Sarajevom. Tekmovali so mladinci slovenske, hrvatske, Srbije ter Bosne in Hercegovine.

Zadnji dan je bilo tekmovalje v smuku. Vreme tekmovalce ni bilo naklonjeno, ker je padal gost moker sneg. Na 1800 m dolgi progi se je pomerilo 30 mladincev, in sicer 21 v skupini starejših in 9 v skupini mlajših mladincev. Glede na izredno slabo prago lahko rečemo, da je tudi smuk dal pričakovane rezultate. Ponovno se je uveljavil 18-letni tekmovalce iz Zagreba Josip Modrič, ki je prevzvil progo v 2:00,6 min. Drugo mesto je zasedel član ljubljanske Enotnosti Go-

ričnik s časom 2:03,0, tretji pa je bil spet član zagrebške Lokomotive Bzik s časom 2:06,3.

V skupini mlajših mladincev je zmagal član Enotnosti Janč. Mladinke niso tekmovali v smuku.

Nad 70 pionirjev v Planici

Zimsko športno življenje v gorenjskem kotu se, doslej ni kdo ve kako uspešno razvijalo, saj je bila tamkajšnja mladina navzlic velikemu zanimanju bolj ali manj prepuščena sama sebi. Zavedajoč se te ugotovitve, je smučarski distrikt Radeče, Planica že v jeseni izdelalo načrt za dvoboj med pionirji iz Radeč in Bleda. Zaradi velikega zanimanja pionirjev tudi iz drugih krajev Gorenjske je prereditelj spremenił prvotno dočleni dvoboj v četverboj.

ZLATA DOBA ZA SPORT NA LEDU

Zima je zadnje dni vendarle pokazala svojo pravo podobo, s čimer je, kajpada, ustregla zimskim športnikom, pa tudi prideliteljem tekem na hokeju na ledu in umetnem drsanju, da bodo vsaj delno pokrili svoje velike stroške. Tekmovalni spored je tako pester, da se gledalci kar težko odločijo, katero prireditelj naj obiščejo, ker za vse pač ni časa niti denarja. Se celo športni novinarji po službeni dolžnosti težko zmagujejo svoj posel v preobilici tekmovalnih teh dni, vendar, upamo, vsaj najpomembnejše ne bodo ostale nezabeležene.

Avstrijci igrajo lep hokej

KITZBUHEL : LJUBLJANA 11:3
(2:2, 3:0, 6:1)

Kitzbühel: Talsky, Neumater, Kuchel, Klubenschadel (2), Schnabek (2), Holdriet (2), Pfeifer, Jochel (2), Rühl (2), Maier.

Ljubljana: Hafner, Aljančič, Pavletič, Jemec, Osrečki, Čuček, Miočka, Tomič (1), Pogorelec, Stefan, Uršič (2).

Ze nekajkrat napovedani avstrijski hokejisti so se sedanjicji predstavili našim ljubiteljem te športne panoge. Trenutno najboljši avstrijsko moštvo Kitzbühel, okrepjeno z nekaterimi igralci Füssena (Bavarska), je na gladikem drsališču pokazalo odlike lepega hokeja, kakršnega naše športno občinstvo še ni videlo v po-

vojnih letih. Gledalci so se navduševali nad izredno hitrostjo gostov, ki so z lahkoto in eleganco preigravali domačine. Čeprav je bilo moštvo ljubljane okrepjeno z nekaterimi najboljšimi igralci zagrebške Mladosti, se tehnično boljšemu nasprotniku ni moglo uspešne upirati. Pri domačih je bil najboljši vratar Hafner, v avstrijskih vrstah pa se je posebno odlikoval prodorni Jochel. Pred približno 1500 gledalci je sodil Pogačnik iz Ljubljane.

Zagreb : Mladost 8 : 6

(1:5, 3:0, 4:1)

V nadaljevanju državnega prvenstva v hokeju na ledu sta se večeraj popoldne pomerila zagrebška rivala Mladost in Zagreb. Favorit dvoboja je bila prav gotovo Mladost, ki je v prvi tretjini vodila s 4 gol razlike. Poizojaj pa se je v zadnji tretjini pri stanju 6:2. Zmagovajno moštvo so bili uspešni: Gobec 4, Deanović, Krnjajčič, Manucl in Bival po en gol, za Mladost pa Uršič 3, Stefan 2 ter Djurič iz ljubljane. Sodila sta Lombard in Vodšek iz Ljubljane.

DRŽAVNO PRVENSTVO V UMETNEM DRSANJU

Priaki bodo znani danes popoldne

Na drsališču pod Cerkovnim gradom se je večeraj popoldne začelo državno prvenstvo v umetnem drsanju. Na sporedu so bili obvezni liki, ki so jih zvezali člani članice, mladinci in mladenke iz Ljubljane in Zagreba. Čeprav je bilo drsališče prav dobro pripravljeno, je hud mraz zelo oviral i tekmovalce i sodnike.

Najprej so nastopile članice (3), izmed katerih je bila daleč najboljša prvakinja

Silva Palmetova, medtem ko sta Kavškova in Drašjeva precej zaostajali. Podobna ugotovitev velja tudi za tekmovalje članov (4 nastopajočih), med katerimi se je odlikoval državni prvak Marko Ljubec. Izmed ostalih drsalcev je pokazal največ znanja Jože Resman. Mladinci je nastopilo devet. Mnoge izmed njih niso obvladali likov, pri čemer je treba poudariti, da je bil program zelo težek, pa tudi premočno drsalci dni je bilo. Najboljša je bila Breda Lorigerjeva (Ljubljana), ki bo po vse verjetnosti zasedla prvo mesto. Za drugo mesto bo borba med ljubljankinjo Mesto Fajdigo ter Gregorjevo in Benčko Zveco (obe Zagreb). Odločitev bo padla danes popoldne pri prostem drsanju.

Med šestimi nastopajočimi mladinci vodila hudo borbo za prvo mesto Zagrebčanka Turkovič in Amšel. Vse kaže, da bo prvo mesto zasedla Turkovič, ki je dobil pri obveznih likih nekoliko boljše oceno od svojega tekmece. Ostali drsali so precej izenačeni, vendar sta po sodbi sodnikov najboljša Brlec in Peršin. Tudi njihov vrstni red bo odločilo prosto drsanje, ki se začne danes ob 15 uri.

Tekmovalje so vodili sodniki inženir Bloudek, Biber, Gros (Zgb), Škerić (Zgb), Tuma in Gorše.

Revija na ledu

Dreabna soia Ljubljane je večeraj zvečer ponudila revija na ledu, kjer so nastopili vsi najboljši tekmovalci in tekmovalke. Pozornost gledalcev je veljala predvsem prvakinjo Palmetovi in Lajovicu. To je bil njun zadnji nastop pred odhodom na evropsko prvenstvo na Dunaju.

Drveni bob 20 bosta igrala Zagreb in Ljubljana.

Drusvene tekme v Podpeči

Smučarji in smučarke Partizana iz Podpeči so imeli v nedeljo društveno prvenstvo. Vsi oddelki so se pomerili med seboj v tekah, veslalomu in skokih. Tekmovalje je oviral snežni metej, vendar je bila organizacija kljub temu dobra.

Društveni prvaki: V prvi tekmi zmagal članov na 10 km Polde Pristavec, v teku mladincev na 5 km Janez Pristavec in v teku na 2 km med mladinkami Kavčnikova, med pionirji pa Svete Lojze; v veslanju na 600 m je med člani zmagal Jerina, med mladinci pa Grebene, na 200 m je bila med mladinkami prva Peternelova, med pionirji pa Suhadolnik; Polde Pristavec, med mladinci pa Jože Svrta.

Druga zmagla Železničarja v Italiji

V Bolonji sta se v torek pomerili košarkarski moštvi domačega društva »Gira« in Železničarja iz Ljubljane. Navzlic temu, da so hoteli igralci »Gira« poravnati vsiljev vreskas, ki dostoj živela, ni uspelo. Železničar je tudi na njih-

Novo športno društvo v Trbovljah

Poleg SSD Rudarja in Retja so se prvi ustanovili v Trbovljah na pobudo športnikov iz odseka za notranje zadeve pri OLO Trbovlje novo športno društvo oziroma športni aktiv športnega društva »Triglav«, ki bo gojil atletiko, rokbo, borbo, odbojko, kegljanje, namizni tenis in šah.

Domžalski nogometaši so zborovali

Nogometni športni klub Domžale je imel pred dnevi obračun dela v minulih sezonah. Iz poročil delovanja kluba je bilo razvidno, da uspehi v preteklem letu niso bili zadovoljivi. Z vključitvijo starejših športnih delavcev v upravni odbor kluba upajo Domžalčani, da se bo športno življenje v letošnjem letu razgibal. Glavna skrb bo posvečena vzgoji mladine, ki ima za to športno panogo veliko veselje.

Olimpsko moštvo ZDA v hokeju na ledu je igralo neodločeno proti prvaku Svice Arosi 6:6 (1:2, 4:1, 1:3).

Izdaja: Tiskovni konzorcij OF Slovenije. Direktor konzorcija Rudolf Jančuba - Glavni in odgovorni urednik Sergej Vošnjak. - Uredništvo in uprava: Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon 55-22 do 55-26. - Oglasi oddelke Ljubljana, Selenburgova ulica 5, tel. 38-96, za ljubljanske naročnike 24-63, za zunanje naročnike 38-32. - Poštni predel številka 23. Tekoči račun N.B. 601-9032-0. Mesecna naročnina 140 din. Poština plačana v gotovini. - Tiska tiskarna »Slovenskega poročevalca«.

MED KORALI IN MORSKIMI SOMI

PIVSTOLOVŠČINE V KARIBSKEM MORJU

Lac je velik, raven zaliv, od morja ga loči pas koralnih čeri, tako da prideš lahko v zatišje le skozi ozek kanal, ki drži ob severni obali skozi koralne proge. Dolga, okrogla obala ob zalivu je obrasla z debelimi mangrovimi drevesi, ki se na mnogih krajih spenjajo tako visoko pod nebo, da je svet podoben pragozdu. V bližini dohoda, skozi katerega smo pravkar smuknili, leži revno naselje ribičev-domačinov, skrito za visokimi kupi školjčnih lupin.

Med nizkimi, iz vej spletenimi hiščami, ni bilo tako zgodaj žive duše, samo dim, ki se je na mnogih krajih dvigal, je pričal, da žive tu ljudje. Vladała je tišina, le visoki valovi, ki so se tam zunaj odbijali ob čerih, so enakomerno smeli; sem in tja je zakrilal neki vodni ptič. V bližini naselbine smo se med majhnimi čolni usidrali; in med tem ko je Leonardo pripravljval zajtrk, sem počival na svoji gumijasti zimmici in občudoval rdeče, dolgovate flaminge, ki so od časa do časa preletavali nad menoj.

Po zajtrku sem se sprazil z Alfredom in goščo med mangrove dreve, da bi tam slikal nždnglon. Jörg se je nameril na jutranji lov v ozki kanal, kjer vse mrgolli rib, kakor je trdil Leonardo.

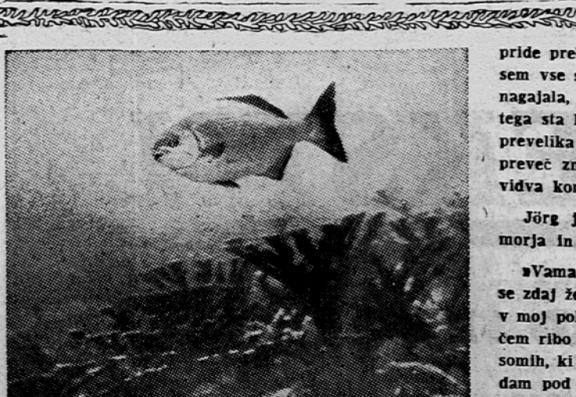
Ko sva se razgledovala za vrha nekega posebno visokavega velik hrup. V sredi živčava sva zagledala našega kvasice mangrovega drevesa, nama je udaril na uho iz revne dragega Jörga, ki se je med domačini dvije pačil. Bernardo in Leonardo sta stala ob njem in sta še bolj divje in zmešano mahala. Brž sva se prebila skozi mangrove dreve in se vrnila v vasico. Kaj se je bilo zgodilo?

V prvih koah, do katerih sva prišla, ni bilo žive duše. Kar leze in gre se je zbralo na obali ob Jörgu in že od daleč sva zaslišala, kako so ženske regljale in močje brundali.

»Čudila se bosta, kaj sem med tem doživel!« je kričal Jörg proti nama; in ko se je semenj, ki ga nisva razumela, nekoliko polegel, je začel pripovedovati:

»Zaplaval sem v kanal, voda je hudo kalna, ker je sedaj oseka in odnaša vodo v morje. Tam res vse mrgolli rib. Takoj sem zagledal nekaj velikih papigic, potem spet v velikem krdu več tisoč hlastačev. Tok me je zanašal naprej in nekako v sredini kanala je bila voda na nekem mestu malo bolj čista; razločil sem pisano, peščeno dno in prav pod seboj sem zagledal dve barakadi, ki sta lepo proti toku spabl.

Toliko da nisem pračil iz kože! Obe sta bili spretni, imeli sta prečne črne proge; taka je barakada

Nad roglastim koralnim gozdom plava krasna rjvaka, ki pa je ne morem dobiti v precep

vedno, kadar spl. No — takoj se spustim navzdol. Tok me je srečno zanesel, priplaval sem zoprnima živalima tako blizu, da sem ju lahko dosegel. Le sekundo sem utegnil meriti, že me je struja potegnila s seboj, vendar mi je uspelo, da sem eno barakudo točno od zgoraj zadel.

To ti je zavaljenec, gotovo dolg meter in pol. Skoda, da ga nista videla! Barakuda je seveda divje sunila, jaz sem pa moral paziti, da mi s svojim ostrim gobcem ne

pride preblizu; končno sem jo le imel na površini. Napel sem vse sile, da sem jo potegnill na suho; prekleto mi je nagajala, ker me je tok zanašal v nasprotno smer. Poleg tega sta krožila okrog mene dva morská soma, sicer ne prevelika in tudi ne preveč sitna, zato se tudi nisem preveč zmenil zanju. Kaj se je pa sedaj pripetilo, si pa vidva komaj predstavljata.

Jörg je se hlip območnil, se ozri žez zaliv preko morja in se pomenljivo poštrgal po glavi.

»Vama se še sanja ne, kaj je Karibsko morje! Meni se zdaj že malo bliska. No, napnila usesa! Le uživata se v moji polozaj! Plavam na vse kriplje proti obali in vlečem ribo za seboj, sem in tja se ozrem po obeh morskih somih, ki sta še vedno ravnodušna do mene; tedaj zagledam pod seboj v vodi nekaj, kar mi je bilo kratko in malo uganka. Pomiril sem se in se sam s seboj pogovarjal: Jörg, to je parobek, pusti, nič drugega ni ko grčav, grd parobek! Da, parobek. Ta parobek pa se dvigne naravnost proti meni in se mi prav polahko približa. Bila je velikanska žival, hudobna spaka z grozovitim gobcem in s potuhnjenimi očmi. Pošast se mi bliža!

Jörg je sedel na oklep velike želve oklopnjate in za hlip območnil. Ta molk je izrabil strk, skrotovčen močiček domačin, ime mu je bilo Martin Seljano, kot sem pozneje slišal, da bi me nagovoril. V spakedrani angličini je dejal: